

MID Magasin 23

Tema: På tværs

Museumsformidlere i Danmark

MiD Magasin nr. 23. Oktober 2010

Tema: På tværs

ISSN: 1904-1721

© Museumsformidlere i Danmark,
MID

www.museumsformidlere.dk

Redaktion:
Pernille Lyngsø (ansv.)
Birgit Pedersen
Henrik Sell

Layout:
Henrik Sell

Omslagsbillede:
Ole Birch Nielsen

Bestyrelsen for Museumsformidlere i Danmark, MID:

Carina Serritzlew (formand)
Skive Museum
Museum Salling
Havnevej 14
7800 Skive
Tlf: 99 15 69 11
case@museumsalling.dk

Birgit Pedersen (næstformand)
ARoS Århus Kunstmuseum
ARoS Allé 2
8000 Århus C
Tlf: 87 30 66 43
bp@aros.dk

Pernille Lyngsø
Århus Kunstbygning
J.M. Mørks Gade 13
8000 Århus C
Tlf: 86 20 60 50
pl@aarhuskb.dk

Henrik Sell
Naturhistorisk Museum
Wilhelm Meyers Allé 210
8000 Århus C
Tlf: 86 12 97 77
sell@nathist.dk

Anne-Mette Villumsen
Skovgaard Museet
Domkirkestræde 2-4
8800 Viborg
Tlf: 86 62 39 75
amv@skovgaardmuseet.dk

Michael Gyldendal
Danmarks Tekniske Museum
Fabriksvej 25
3000 Helsingør
Tlf: 4922 2611
mg@tekniskmuseum.dk

Dorthe Godsk Larsen
Museet for Samtidskunst
Stændertorvet 3D
4000 Roskilde
Tlf: 46 31 65 70
dorthe.godsk@gmail.com

Indhold

På tværs

Leder	3
<i>Carina Serritzlew</i>	
Fulgt af engle	4
<i>Ulla Gad</i>	
Fremtidens trafiklegeplads	7
<i>Michael Gyldendal</i>	
Museet under armen	10
<i>Trine Grøne</i>	
Byens Puls	13
<i>Helle Lebahn Bentzen og Ole Birch Nielsen</i>	
Det lærende museum	18
<i>Tine Seligmann og Dorthe Godsk Larsen</i>	
Fra Kulturpakker til kultur i væggene	21
<i>Ulla Gad</i>	
En fælles kulturindsprøjtning	24
<i>Jan Ulrik Saksø Juhl</i>	
PRIMI	27
<i>Louise Cone</i>	
Kultur og erhvervsliv	30
<i>Ursula Dortea Bendtzen</i>	
Solstrålehistorier	33
<i>Lars Bogh</i>	
Videnskabsteater	35
<i>Simon Høegmark</i>	
Mentoring, netværk & mangfoldighed	38
<i>Jeanette Bach</i>	
Generalforsamling	40
ICOM CECA	41
Nyt fra	42

PÅ TVÆRS

- om at flytte grænserne for den museale formidling

Carina Serritzlew , formand

MiD Magasinet PÅ TVÆRS indeholder en række artikler om projekter, der alle inddrager samarbejdspartnere fra andre fagområder end dem, man selv arbejder inden for. Projekterne realiseres på tværs af offentlige og private områder, inddrager andre kulturinstitutioner og kulturfagligheder end de strengt museale og spiller på viden, input, ekspertise og erfaringer fra et tværfagligt felt. Fælles for projekterne er, at projektaktørerne rækker hånden ud og inddrager flere forskellige faglige kompetencer med det formål at flytte grænserne for den museale formidling.

Der er ingen tvivl om, at det er en udfordring for museerne at involvere sig med andre institutioner og fagligheder, hvis udtryk, formidling eller dagsorden kommer tættere på folk i deres dagligdag eller rummer potentiale for at formidlingen fanger ind, involverer og engagerer målgrupperne i langt højere grad end museer alene ofte selv er i stand til.

Men spørgsmålet er, om brugerne får fuld valuta for pengene, når kulturinstitutioner arbejder PÅ TVÆRS eller om vi giver køb på vores faglighed og slører museernes egentlige budskab? Kan det være rigtigt, at alt skal serveres med sang og iscenesættelse for at få budskabet ud og for at sikre størst muligt læringspotentiale? Er det at arbejde PÅ TVÆRS blevet en betingelse eller er det stadig på mulighedernes stadie? Der er dog ingen tvivl om, at det er en af de forventninger, som museerne stilles over for, når man diskuterer det fremtidige museumslandskab. Ved efterårets fremlæggelse af midtvejsrapporten i udredningsarbejdet om fremtidens museumslandskab fremføres stærke ønsker om styrke museernes formidlingsindsats ved bl.a. at styrke alliancerne mellem museerne og uddannelsesinstitutionerne; at arbejde PÅ TVÆRS skal ikke blot ske på det institutionelle og operative niveau, det skal fremadrettet også understøttes ministerielt. De nye CMU-centre (Center for Museums Undervisning) er en professionalisering af den museale skoletjeneste nationalt og ligger som

projekt i tråd med disse intentioner. Der mangler dog stadig en afklaring på den langsigtede strategi og forankring af disse institutioner.

PÅ TVÆRS er også en udfordring MiD tager på sig og er ved sine nye internationale tiltag begyndt at række ud og søger på formidlingsfaglige områder. MiD arbejder for at udbygge netværk og samarbejde med andre europæiske organisationer og museer for derved at få inspiration til yderligere udvikling af formidlingen i Danmark. MiD bygger bro mellem de erfaringer og den viden, som skabes nationalt og internationalt inden for museumsformidling. MiD sikrer vidensdeling gennem to årlige MiD Magasiner, studieture, seminarer, samt i dagligt med at MiD's bestyrelse er præsenteret i udvalg og arbejdsgrupper, der handler om museumsformidling: KUAS' Rådgivende udvalg for formidlingspuljen, arbejdsgruppen for formidlingsmøde/ODM samt KUAS' arbejdsgruppe omkring forskning i museumsformidling.

Mange museer har brugt foråret på at skrive innovative ansøgninger til KUAS' formidlingspuljer, og det skabte stor frustration, da KUAS meldte ud, at formidlingspuljerne blev indefrosset. MiD finder det dybt bekymrende, at de fantastiske initiativer, som tidligere Kulturminister Brian Mikkelsen iværksatte for at fremme og udvikle formidlingen på Danske museer er sat på standby. Vi vil gerne opfordre KUAS til at sætte puljen fri!

Fulgt af engle

- om pilotprojektet "Dyk ned i kunsten"

Ulla Gad, Dansekonsulent, Dansens Hus

Hvordan udvikler vi kunstformidling til børn, så det bliver engagerende og åbner for æstetisk erkendelse? Hvordan kan vi etablere et ægte samspil mellem flere kunstarter i en aktiv formidling til børn? Og hvordan sikrer vi, at børn kan deltage i kunstneriske processer over en længere periode?

Det var nogle af de grundlæggende spørgsmål, der lå til grund for det polykunstneriske projekt "Dyk ned i kunsten", og som formidlere fra kunstinstitutionerne ARoS, Den Jyske Opera, Aarhus Symfoniorkester, Filurens Teaterskole for Børn og Dansens Hus satte sig for at blive klogere på. I udviklingsfasen var også Børnekulturhuset i Århus repræsenteret i gruppen.

Formidlernisserne til trommerne!

Som et led i projektudviklingen trak vi formidlere alle i træningstøjet og kastede os ud i hinandens kunstarter. Det var ikke nok at sidde og snakke om det og formulere flotte ord på computeren – vi måtte prøve at arbejde med skabende processer inden for de fem kunstarter. Resultatet af denne mini-poly-proces var, at vi fik indblik i hvilke forskelle der er, men især hvilke ligheder, der viste sig at være mellem vores arbejdsmetoder. Metoderne og kunstgenrenes egenart er, oplevede vi, midler til at fortolke indholdet eller inspirationen med. Vi kunne inspirere hinanden samtidig med, at vi stort set talte samme sprog ...og det skulle børnene i vores pilotprojekt opleve.

Som et led i projektudviklingen trak vi formidlere alle i træningstøjet og kastede os ud i hinandens kunstarter.

Englenes uge

Som det fælles omdrejningspunkt for projektet valgte vi Bill Violas installation Five Angels for the Millennium, der findes på ARoS.

Formen på pilotprojektet var, at den udvalgte 4. klasse arbejdede med skabende processer i en uge i tidsrummet kl. 8 – 13 på skolen. Fredagen inden havde klassen været på besøg på ARoS for at møde forsamlingen af kunstformidlere, se værket og bearbejde deres første indtryk i et dramalaboratorium.

Børnene komponerede små stykker musik med udgangspunkt i deres oplevelser.

Mandag komponerede børnene små stykker musik med udgangspunkt i deres oplevelser om fredagen. Kompositionerne blev nedfældet på karton, og blev senere brugt som udgangspunkt for dansen. Tirsdag var der operalaboratorie, hvor klassen skabte en sang, onsdag stod den på koreografi ud fra mandagens partiturer. Torsdag var børnene i billedkunstlokalet for at udforme engle, og fredag blev alle dele monteret til en performance. Et helstøbt bombardement af kunstneriske processer!

Flette-flette...

Et centralt spørgsmål for os i projektgruppen var, hvordan vi fik mange kunstarter til at blive til noget så fint som polykunst. Hvordan undgik vi, at billedkunsten blot blev scenografi og musikken lydkulisse til dansen, men at kunstarterne faktisk flettede sig ind i hinanden? Det var en stor ambition, især i betragtning af den korte tid vi havde i relation til de mange kunstarter. Workshop'ene i projektgruppen var ét skridt på vejen. Et andet greb var, at de kunstformidlere, som skulle stå for den følgende dag, observerede sidste del af dagens laboratorium. Den tredje metode, der skulle bringe os nærmere en sammenfletning, var at dagens laboratorierholder mailede en rapport til de øvrige allerede samme eftermiddag. På den måde var alle ajour med projektets gang så meget som det var muligt.

I dramalaboratoriet

Post scriptum - efter pilotprojektet

Efter pilotprojektet er det stadig et spørgsmål for os, hvordan man fletter bedst – men på baggrund af børns, læreres og kunstneres erfaringer mener vi, at polykunst er et bud på en engagerende kunstformidling, der åbner for æstetisk erkendelse. Efter pilotprojektet formulerede vi et længerevarende program med polykunstnerisk formidling rettet mod skoleelever, med færre kunstarter og længere tid som to vigtige ingredienser.

Ambitionerne er dog ikke blevet indfriet i første omgang. Det skyldes ikke, at der mangler sympati for projektet rundt omkring, for den er der på alle niveauer. Mit gæt er, at det mere handler om, at vi kunstinstitutioner mangler en tydelig tovholder på det fælles projekt, som kan sætte kursen for det sprudlende fællesskab. Vi har oplevet, at det er en udfordring at fastholde et samarbejde, når parterne hver især kører derudad i hver sin dagligdag inden for hver sin kunststart. Så min klare anbefaling til os selv og andre, der går i gang med samarbejdsprojekter, er at udpege én tovholder.

”Fordi at det var spændende”

Tilbage til det vigtige: Børnenes oplevelser af projektet. Der var stort engagement fra børnene hele vejen igennem ugen. De købte fra starten præmissen med de mange kunstarter og oplevede klart en sammenhæng på tværs af dagene og udtryksformerne. Hvor vi havde været lidt bekymrede for,

om nu den røde tråd var klar nok, virkede det meget selvfølgelig for børnene at gå fra det ene til det andet.

Børnenes refleksion over egen praksis var en væsentlig brik i processen, som en vej til den æstetiske erkendelse, vi var på jagt efter. Derfor brugte vi hver dag tid på børnenes logbøger. Ud fra dem, og ud fra deres engagement undervejs vover vi at konkludere, at de først og fremmest var glade for at få lov til at fordybe sig i kunsten i seks dage. Den anden pointe, jeg vil fremhæve er, at børnene måske fordi de kom gennem så mange udtryksformer, i høj grad havde blik for hvad de ville udtrykke mere end hvordan. De var meget fordybede i, hvad det her handlede om og mindre fordybede i, hvad hver enkelt kunstart havde at tilbyde som udtryksmiddel. Dermed vil jeg vove at påstå, at de fik et indblik i kunsten hævet op over hver enkelt kunstarts håndværksmæssige finurligheder. Ikke en uge, der gik i dybden med farvevalg, tonepræcision eller strakte vriste, men, som Shamarke, en af klassens drenge, udtrykte det: ”Det føltes som om der var en engel, der fulgte efter mig hele ugen.”

Fakta

”Dyk ned i kunsten” blev afviklet efterår 2008 på Holme Skole ved Århus. Projektgruppen bestod af ARoS, Den Jyske Opera, Aarhus Symfoniorkester, Filurens Teaterskole for Børn og Dansens Hus. Pilotprojektet var støttet af Børnekulturhuset i Århus. Birgitte Holt Nielsens evalueringsrapport om projektet kan rekvireres hos ulla@dansenshus.dk.

Til sidst blev alle dele monteret til en performance. Et helstøbt bombardement af kunstneriske processer!

Fremtidens trafiklegeplads

- færdselslære på Danmarks Tekniske Museum

Michael Gyldendal, leder af Skoletjenesten på Danmarks Tekniske Museum.

Skal en cykel have pedaler og hvorfor skal man køre i højre side? Det var nogle af de spørgsmål eleverne fik svar på, da Danmarks Tekniske Museum, Nordsjællands Politi og Trafiksikkerhedsrådet i Helsingør kommune arrangerede Trafikuge for første gang i maj 2009.

Initiativet til ugen kom fra Skoletjenesten på Teknisk Museum. Vi har igennem et stykke tid udbudt undervisningstilbudet ”Pas på der kommer en bil” om trafikulturens udvikling gennem de sidste hundrede år. Her beskæftiger vi os med trafikultur, bilisme og diskuterer sikker trafikal adfærd og ansvarlighed i trafikken med eleverne. Flere af de lærere, der har benyttet sig af tilbuddet giver udtryk for, at det er en god forberedelse på eller bearbejdelse af det obligatoriske emne ”færdselslære”.

Trinmål efter 3. klasse skal blandt andet lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at balancere og manøvrere på cykel i lukket område og de skal kunne give eksempler på handlinger, der viser god og dårlig trafikadfærd. (Fælles Mål 2009).

Rådet for Sikker Trafik har lavet et undervisningsmateriale til indskolingen (2. og 3. klasse), hvori der indgår både manøvretræning i at køre på cykel på en optegnet bane og teoriundervisning i regler og risici i trafikken. Det viser sig imidlertid, at meget få skoler benytter materialet, og at næsten ingen elever således tager Den lille Cyklistprøve; det at opstille baner osv. i skolegården bliver simpelthen for uoverkommeligt for den enkelte skole. Flere af de lærere som museet har været i kontakt med, gav desuden også udtryk for, at det var svært at få skabt kontakten til det lokale politi, som Rådet for Sikker Trafik ellers anbefaler bliver inddraget i undervisningen.

På museet fik vi derfor denne ide: hvad hvis vi kunne kombinere vores museumsundervisning med den praktiske del af Den lille cyklistprøve og

samtidig få politiet med? Dermed kunne vi kombinere vores dialogbaseret undervisning med en aktivitet, hvor der er fokus på bevægelse, sundhed og motion. I Skoletjenesten forsøger vi normalt, at tilrettelægge vores undervisningsforløb, så de understøtter relevante fags trinmål. Selve forløbet på museet beskæftiger sig både med ”sikker trafikal adfærd”, ”samspil og risici” og med ”ansvarlighed i trafikken”. Ved at inddrage den praktiske del, kunne vi nu også sætte kryds ud for: ”balancere og manøvrere på cykel i lukket område”.

Den lille Cyklistprøve

I november 2008 henvendte vi os til Helsingør Kommune med et forslag om at etablere et samarbejde omkring trafikundervisning for skolernes 3. og 4. klasser med udgangspunkt i det allerede foreliggende materiale fra Rådet for Sikker Trafik til Den lille Cyklistprøve. Kommunen, der i øvrigt

har stor fokus på skolernes trafikikkerhed, kunne med det samme se fordelene ved at placere et sådant projekt på museet.

Samarbejdet blev indgået og en projektgruppe nedsat, der straks gik i gang med at undersøge mulighederne, kontakte politiet m.m. Fra starten blev det i projektgruppen pointeret, at for at børnene kunne aflægge Den lille Cyklistprøve, og i øvrigt give dagen den fornødne faglige tyngde og seriositet var det vigtigt at få politiet involveret i projektet. Det skulle i første omgang vise sig, ikke at være så let. Nordsjællands Politi havde som tidligere nævnt afvist at deltage i Den lille cyklistprøve, når de lokale skoler henvendte sig. Dette med henvisning til ressourcemangel. Men med det argument i hånden, påpegede vi, at når man samlede aktiviteterne på museet, sparede politiet mandskabsressourcer, samtidig med at de bidrog til et vigtigt projekt. Og det overbeviste i sidste ende politiet, som indvillig i at være med.

Det viste sig også, at der i politiet var et par ildsjæle, der brændte for området med sikker skoletrafik, og da de først var tændt på ideen, gik det hurtigt. Alle kommunens tredje og fjerde klasser blev inviteret, og dagene blev lynhurtigt booket op. I alt 16 klasser gennemførte forløbet med stor succes,

guidet igennem trafikens udfordringer af ansatte ved museets skoletjeneste, en politimand og en trafikkonsulent. Alle deltagende skoler var meget glade for dagen, og alle lærere udtrykte begejstring for projektet.

For at skaffe plads til at lave en manøvrebane blev museets parkeringsplads afspærret i den pågældende uge, og banen blev tegnet op på asfalten. Det var naturligvis en midlertidig løsning, som der ikke er mulighed for at have til daglig. Derfor forsøger vi nu at skaffe fondsmidler til at kunne etablere en permanent trafiklegeplads, som til alle tider kan anvendes til afholdelse af Den lille Cyklistprøve. Skolerne vil således kunne booke sig ind og modtage museets undervisningsforløb "Pas på der kommer en bil" og efterfølgende afprøve deres cyklistfærdigheder på cykelbanen og gerne i samarbejde med en lokal polititjant.

Politiets deltagelse i projektet er nemlig overordentlig vigtig. Det giver eleverne en fornemmelse af alvor og seriositet, og desuden besidder politiet en omfattende viden om risici og regler i trafikken, om cyklens lovpligtige udstyr, om uheldstal og statistikker m.m. Den lille Cyklistprøve kan naturligvis gennemføres med en lærer som instruktør, men så får eleverne ikke den ekstra bonus af viden

og autoritet, som politiet sidder inde med. Politiets rolle som vidensformidler er meget vigtig og opfattes som et klart plus af både børn og lærere. Det bliver alvor på en anden måde, når det er en politimand, der står på museet og fortæller, at halvdelen af alle dødsfald på cykel kan undgås, hvis alle bruger cykelhjelme.

Det er desuden en rigtig god lejlighed for politiet at komme i kontakt med børnene, der på denne måde får en fin oplevelse med politiet. Et sådant møde etablerer et tillidsforhold, der kan være en stor fordel for politiets arbejde i nærområdet. For at give klasserne et incitament til at strenge sig an, gjorde vi dagen til en konkurrence mellem

en tradition, som forhåbentlig kan være med til at opgradere trafiksikkerhed og gøre det til et vigtigt emne at beskæftige sig med.

For Trafikugen er allerede blevet en fast tradition. Den blev også afholdt i 2010, og der er næsten også allerede udsolgt til pladserne i 2011, hvor vi har måttet udvide med en ekstra uge. For Skoletjenesten på Teknisk Museum har projektet med Trafikugen været et prestigeprojekt, der har givet enorme mængder af medieomtale lokalt i kommunen. Det er svært, når man skal have eksterne samarbejdspartnere til at indgå i et partnerskab, men det har bestemt været det hele værd. Museet har vist, at vi ikke kun er noget støvet og fortidigt,

Museets enestående samling af cykler kan inddrages i færdsels programmet

klasserne om at opnå de bedste resultater i de samlede opgaver. Da ugen sluttede, blev ugens vinderklasse kåret på baggrund af quizsvar, forberedelse, og klassens engagement i løbet af dagen og vinderklassen fik overrakt en vandrepokal med indgraveret navn. Ideen er, at pokalen med sin synlighed i klasseværelset skal være med til at trække trafiksikkerhed frem i lyset hos eleverne i det daglige. Desuden giver pokalen prestige og markerer

men at vi også fremadrettet tager del i og kan bidrage til skoleelevernes trafiksikkerhed. Samtidig har det betydet at lærere, der normalt ikke kender til museet, har fået øjnene op for Skoletjenestens øvrige tilbud. Og så er Helsingør i 2010 af Rådet for Sikker Trafik blevet udpeget som Danmarks bedste "Sikker skoletrafik kommune", blandt andet med baggrund i projektet med Trafikugen.

Museet under armen

- et anderledes undervisningstilbud

Trine Grøne, cand. mag. i kunsthistorie, museumsinspektør, Skovgaard Museet

Viborg kommune har etableret et kulturpilot-netværk, der giver mulighed for informations-udveksling. Skovgaard Museet tilbød at komme på besøg på de forskellige undervisnings- og fritidsinstitutioner i byen og oplandet. Hensigten var, at projektføreløb skulle udvikles i fællesskab og dermed imødekomme institutionernes behov. Sproglærer Lisbeth Jeberg fra Sprogcenter Viborg meldte sig, og det førte til et undervisningsforløb, der blev afviklet i løbet af oktober og november 2009.

Outreach

Skovgaard Museet har været på studietur i London for at se nærmere på mange spændende outreach-projekter. Vi valgte tre principper for vores outreach-forløb. Forløbene skulle øge tilgængeligheden, dvs. vi ønskede at gøre samlingen tilgængelig, også uden for huset, for målgrupper, der enten ikke kunne komme selv eller ikke var bekendt med, hvad museet har at byde på. Vi lagde vægt på fleksibilitet, at formidlingen blev udviklet i samarbejde med institutionen og målgruppen. Endelig ville vi tilføre aktivitet, så kulturtilbuddet fik flere dimensioner ved enten at foregå udendørs eller/og som kreativ aktivitet, sideløbende med dialogisk undervisning og oplæg.

Projektbeskrivelse

Lisbeth Jeberg har tidligere besøgt Skovgaard Museet med sine kursister, og var interesseret i, hvad et nærmere samarbejde med museet kunne tilføre undervisningen. På baggrund af et indledende møde fastsatte Lisbeth Jeberg og jeg følgende mål for et undervisningsforløb, der primært skulle afvikles på sprogcenteret:

- At undersøge og afprøve Skovgaard Museets formidlingsmæssige muligheder i et hidtil nyt regi.

P.C. Skovgaard, Skovsø i måneskin, 1837, olie på lærred, 45 x 53 cm. inv. nr. 10.294.

- At undersøge og afprøve, hvordan Skovgaard Museets kunstfaglige viden kan indgå i Sprogcenterets undervisning som en anderledes måde for kursisterne at tilegne sig dansk sprog og kultur.
- At undersøge og afprøve praktiske øvelser (foto af landskaber) som en vej til at lære nye ord og begreber – og som en vej til aktivt sprogbrug gennem vedkommende diskussioner om kultur og kulturel identitet.
- At museets formidling i kursisternes kendte miljø kan medvirke til at inspirere og vække interesse for fremtidige besøg på Skovgaard Museet hos grupper, der sædvanligvis ikke selv opsøger museet.

Undervisningsforløbet tog udgangspunkt i guldaldermaleren P.C. Skovgaards æstetiske landskaber. Kunstværkerne udgjorde afsættet for diskussioner om, hvilket forhold vi har til landskaber i dag. Kursisterne på Sprogcenter Viborg kommer fra mange forskellige nationer og med forskellige kulturelle baggrunde. Jeberg og jeg havde en teori om, at vi som mennesker alle har et forhold til det landskab, vi er vokset op i og, at den er del af vo-

res identitet. Vi ønskede at forløbet, der skulle veksle mellem oplæg, diskussion og aktiviteter, kunne danne et fælles forum og en fælles platform for at diskutere identitet i et mangfoldigt fællesskab i dag.

Projektets gennemførelse

Museet indgik i undervisningstimerne på Sprogcenter Viborg. Jeg indledte med et kunstfagligt oplæg; en præsentation af P.C. Skovgaards malerier og hans tid, der var præget af krig og nationalidentiske problematikker, som bestemt også er aktuelle i dag. Vi diskuterede måden, hvorpå guldalderkunstnerne skabte deres malerier ved at sammensætte elementer fra forskellige skitser – guldalderens landskaber er ikke nødvendigvis præcise og dokumentariske gengivelser af det landskab, der portrætteres. Hensigten med at gå i dybden med den historiske del af malerkunsten var at diskutere om forholdet til landskaber sker på baggrund af personlige erfaringer, samt at inspirere til det senere arbejde med digitalt fotografi. Tiden tillod ikke fordybelse i maleri ude i naturen. Næste møde var sat ved Hald Sø, der er skøn som ét stort P.C. Skovgaard-landskab. Kursisterne skulle udvælge og fotografere dele af landskabet, som de fandt særlig smukt. Lisbeth Jeberg beskrev egnens

historie, og vi diskuterede det varierede landskab – hvad der gjorde det smukt, varieret og dramatisk. Den sidste gang arbejdede vi videre på de digitale fotos, som kursisterne havde taget. Kursisterne skulle manipulere fotografiet på computer, ændre på farver, lys og evt. indsætte nye billedelementer som del af deres egen fortælling. Endvidere blev kursisterne bedt om at medbringe et fotografi af et landskab fra deres egen hjemegn. Endeligt fremlagde de deres arbejde med fotografiet fra Hald sø, og præsenterede landskabsbilleder fra hjemegnene. Kursisterne diskuterede de forandringer de havde tilført deres landskabsfotos, og de fortalte om egen baggrund, ved at redegøre for, hvorfor de fandt landskabet fra deres hjemegn smukt, og hvad de forbandt med netop den særlige natur.

Evaluering af forløbet

Et samarbejde på tværs af institutioner er spændende og udviklende – og et stort arbejde, hvis intentionerne indebærer mere end envejskommunikation. Jeberg og jeg var enige om, at en grundig evaluering af forløbet var vigtig. Kursisterne var generelt glade for undervisningen, de lyttede aktivt og tilføjede engagerede kommentarer. Det var for dem et inspirerende input, der bryder den daglige undervisning. Dog bør vi optimere teknikken i

P.C. Skovgaard, Udsigt mellem træer ved Skarrit Sø, 1865, olie på lærred, 27 x 42,5 cm., inv.nr. 14.368

P.C. Skovgaard, Hassel og eg på stengærde, 1860, olie på lærred, 45 x 53 cm, inv.nr. I 1.995

forhold til fremvisning af billeder næste gang, samt samarbejde med Sprogcenter Viborgs it-lærer, når det gælder billedmanipulation, så den del af forløbet bliver mere professionelt og udbytterigt. Det var en spændende og motiverende oplevelse at cykle ud til Hald Sø, gå rundt, tale sammen og udvælge motiver. Efterfølgende var det udbytterigt for kursisterne at tale om og lytte til andres udvalg af landskabsmotiver fra Hald. Det var også interessant og sjovt for dem at lytte til andres beretninger, meninger, indtryk og fremvisning af landskabsmotivet fra hjemlandet.

Mødet med kursisterne skete i deres eget regi, hvor de var trykke, og det viste sig, at bidrage til en god atmosfære, der skabte et godt grundlag for kursisterne i forhold til at tage imod læring.

Fra museet side var det fantastisk at samarbejde med Sprogcenter Viborg og Lisbeth Jeberg. Projektet krævede en grundig forberedelse for at komme denne målgruppe særligt i møde, men den gode ånd gav det hele et dynamisk løft.

Blev målet nået?

Vi var enige om, at det er vigtigt at et samarbejde mellem Skovgaard Museet og Sprogcenter Viborg skal understøtte progression i de sproglige kompetencer, men også i forhold til kulturel viden og sociale kompetencer, da det er syntesen af de tre, der skaber den mest markante udvikling på sigt.

Jeberg lagde vægt på udvikling af de sociale kompetencer, da disse er væsentlige for nogle af sprogkursisternes efterfølgende integration på arbejdsmarkedet. Skovgaard Museets uformelle, didaktiske metoder kan tilføre danskundervisningen på Sprogcentret flere facetter. Netop vha. nye vinkler og nye temaer kan museets undervisning udfordre

kursisternes sproglige kompetencer i et uformelt miljø, der understøtter kursisternes evner til at kommunikere frit og utvunget. Målet for samarbejdet mellem de to institutioner er også, at forløbet styrker kursisternes evne til senere at møde erhvervslivet i forhold til at tage initiativ, kontakt og imødegå nye situationer. Museets undervisning tilstræber desuden at integrere det digitale for at udfordre og videreudvikle kursisternes it-kompetencer samt arbejde med forskellige samarbejdsmetoder, både mundtlige og skriftlige således, at museumsbesøget er med til at træne kursisternes sociale kompetencer. Gennem møde med bl.a. P.C. Skovgaards landskabsmaleri og maleriets kontekst, bliver det relevant at diskutere indholdet af grundlæggende begreber som fx demokrati. Den måde, hvorpå kunsten kan være med til at italesætte vigtige spørgsmål kan være en måde at tage hul på disse spørgsmål og deres relevans i dag.

Samarbejde mellem institutioner

Det er afgørende for et samarbejde mellem institutioner, at alle parter er godt forberedte, og det er essentielt for afviklingen af forløbet, at institutionernes overordnede forventninger og målsætninger er afstemte. Det stiller krav til både museumsunderviseren og den involverede lærer i forhold til forberedelse af kursisterne. Det tager tid at lære hinanden at kende – også som institutioner, der skal definere hvordan den enkelte institution kan bidrage til det fælles undervisningsforløb. Jeg mener at ovenfor beskrevne forløb lykkedes, fordi det blev sat i en enkel og overskuelig ramme. Det kunne gennemføres med sikkerhed!

Hvor skal vi hen nu?

I forhold til fremtidig undervisning på Sprogcenter Viborg vil det være vigtigt, at museet i højere grad forholder sig til - og i samarbejde med sproglæreren - implementere sprogundervisningens læreplaner i et nyt forløb. Et fortsat samarbejde kunne evt. handle om portrætkunst fra Skovgaard Museet i relation til portrætkunst fra deres hjemlande, hvor de selv udvælger et billede og præsenterer. Fra museets side, tror jeg helt sikkert at det er en god investering, at blive et kendt ansigt på de lokale institutioner. Gode oplevelser ”smitter af” og det er mit håb at udadvendte projekter kommer godt igennem i form af nye gæster på museerne.

Byens Puls

- en historisk collage

Helle Lebahn Bentzen, museumsinspektør og Ole Birch Nielsen, udstillingsarkitekt, Kulturhistorisk Museum, Randers.

Hvad sker der, hvis man inviterer en filminstruktør, en forfatter, en scenograf, en musiker, tre teaterinstruktører og 24 unge teaterlever med til udviklingen af et udstillingsprojekt?

Hvis man giver plads til deres blik på byen på deres fagligheds præmisser? Hanekamp, synergi, kaos, nytænkning?

Lad paraderne falde

I udstillingsprojektet Byens Puls tog vi chancen. Vi sammensatte et udstillingshold, der var anderledes og bredere, end vi hidtil havde prøvet. Det blev et udstillingshold, der rummede stor synergi og udviklingspotentiale. Et udstillingshold, der forenede en række meget forskellige ”nye” kompetencer i et ligeværdigt samarbejde mellem lokale unge teaterentusiaster, professionelle kunstnere og museets formidlingsafdeling. Med dette utraditionelle udstillingshold ønskede vi at udvikle og eksperimentere med museets måder at fortælle på. Den videnskabelige, faktuelle og målbare tilgang til historien skulle erstattes med nye og skæve tilgange, der i højere grad var sanselige og subjektive. Sammen skulle vi skabe en sanselig og formidrende erindringsinstallation med skæve og visuelle historier fra fortidens, nutidens og måske fremtidens Randers - en iscenesættelse af byen som historisk collage.

Egne kompetencer

- eksterne samarbejdspartnere

Kulturhistorisk Museum Randers er et museum, der vil og kan eksperimentere med sin formidlingspraksis. Vi bruger udstillinger og arrangementer som platform for udviklingen af nye måder at præsentere kulturhistorien på. Som en del af udviklingsstrategien for museets formidlingsarbejde, arbejder vi mod så stor en egenproduktion som muligt. Museets basisudstillinger, særudstillinger og øvrige formidlingstiltag bliver tænkt, produceret og afviklet af museets egne medarbejdere. De stærke interne resurser, lysten og viljen til at ek-

sperimentere gør det naturligt at udfordre – og dermed formenligt forstærke - museets formidlingskompetencer. I udstillingsprojektet Byens Puls udfordrede vi os selv gennem et samarbejde med vores brugere og forskellige kunstneriske fortællekompetencer.

Nye blikke på byen

valget af samarbejdspartnere og form

Et ønske om at styrke de virkemidler, vi allerede arbejder mest med, gjorde valget af kunstarter enkelt. Teksten, rummet, lyden og det levende billede skulle naturligvis udvikles i samarbejde med forfatteren, scenografen, musikeren og filmin-

struktøren. Udstillingen skulle på udvalgte dage iscenesættes af unge skuespillere. Ydermere ønskede vi at inddrage de unge - en gruppe brugere der ikke hører til museets kernepublikum - i udviklingen af udstillingens indhold. Vi bad derfor 24 teaterlever om at være medskabere på udstillingen.

Kunstnerne og de unge teaterlever blev projektets adgang til nyt materiale fra nutidens Randers. Tanken var, at de med deres for museet utraditionelle blik på byen skulle deltage i skabelsen af det grundmateriale, som udstillingen skulle bygges omkring. De lokale unge og de professionelle

kunstnerne blev derfor inddraget tidligt i forløbet med udviklingen af udstillingen. Projektets indholdsdel var fra begyndelsen åben. Vi havde oplægget, rammerne og samarbejdsformerne, der skulle styre udviklings- og produktionsprocessen og sikre et slutprodukt af høj kvalitet. Projektets indhold og formmæssige udtryk blev udviklet i et tæt samarbejde mellem alle projektets parter.

Synergi og nytænkning

Koblingen af de interne og de eksterne kræfter bar hurtigt frugt. Der opstod arbejdsfællesskaber på tværs af projektet, hvor synergien boblede med input fra mange forskellige vinkler. Mange af de formidlingstanker, vi har arbejdet med de senere år, foldede sig ud i nye indpakninger og med nye resurser.

Et scenarie tog eksempelvis sit udgangspunkt i projektledernes ide om, at publikum skulle kunne sætte sig til bords omkring seks virtuelle måltider fra hver sin periode. Scenariet blev i samarbejde med scenografen videreudviklet fra film til animation, tilrettelagt af museumsinspektøren, optaget og klippet af museets fotograf, og efterfølgende kommenteret af og revideret efter forfatterens tekst "Nadver". Afslutningsvis blev scenariet tilsat komponistens musik. Et andet scenarie (med et langt enklere forløb) tog sit udgangspunkt i forfatterens fascination af gadenavne og blev helt enkelt iscenesat af gadeskilte, der blev monteret over et stor Randerskort. Andre scenarier tog afsæt i de "fascinationsgenstande" fra museets samling, vi projektledere havde udvalgt.

Kunstnernes input

Samarbejdet med forfatter Carsten René Nielsen resulterede i et alternativt bud på museumsteksten. Den traditionelle udstillingstekst blev erstattet af Carstens skønlitterære tekster, der bevæger sig mellem realitet og fantasi. I 13 korte og morsomme fortællinger tog Carsten afsæt i historiske fakta eller museums-genstande, hvorefter han løftede historien ud i et absurd univers. Hver fortælling fungerede som verbalt supplement til de fysiske iscenesættelser i udstillingen.

I samarbejdet med komponist og producer Søren Bendixen fokuserede vi blandt andet på overgangen mellem de enkelte udstillingsområders lyd-

rum. Det er de områder, hvor lyden ofte ikke er afstemt, men lapper ind over hinanden og derved skaber en masse støj. Lydrummet i Byens Puls kom til at bestå af tre stykker musik, der var skrevet til tre af udstillingens scenarier/filmsekvenser. Musikken blev afspillet synkront. Den var komponeret således, at de tre musikstykker dannede ny musik under gæstens bevægelse gennem udstillingen. Søren udnyttede herved problemet i overgangen mellem udstillingens kompositioner positivt og brugte det som en styrke i den samlede rumlige lydkomposition.

Filminstruktør Kasper Bisgaard producerede to film til udstillingen. Som instruktør, fotograf og klipper hjalp han de unge med at fortælle deres

historie til kameraet. Historierne blev udviklet til et scenarie, hvor de unges ansigter blev projekteret på flyvende tallerkener. Filmen ”Bylandskaber” blev Kaspers eget skæve blik på byens liv og rum. Denne poetiske filmdokumentation af en usædvanlig hvid januar i Randers 2010 blev til efter en intens uge med filmoptagelser og Sørens cuemusik i ørene. Filmen blev iscenesat ved indgangen til udstillingen, hvor museumsbrugeren bogstaveligt talt gik ind mellem lag af projektioner fra nutidens ”Bylandskaber” og fortidens Randers, der var præsenteret i form af sammenklippet historisk filmmateriale fra museets filmsamling.

Scenograf og lysdesigner Frans Christiansen var blandt andet meget optaget af museumsbrugernes

iscenesættelse i og af udstillingsrummet. Hvordan inviterer vi brugerne til at slå sig ned i et scenarie? I et tæt parløb med projektlederne blev der udviklet på både den overordnede scenografiske linje og de enkelte scenariers iscenesættelse. Lyssætning, design og opbygning af udstillingens vejsystem og rumdelere - i form af abstraktioner over byens gavle - var nogle af Frans' store ansvarsområder.

At arbejde med de unge

Vores ønske om at inddrage unge mennesker som medskabere på udstillingen førte til et samarbejde med den lokale teaterskole. Vi havde fra tidligere projekter gode samarbejds erfaringer med skolens tre instruktører, der er engagerede, kompetente og har en god kontakt til deres unge elever samt en forståelse for museets arbejdspræmisser og arbejdsgange. De tre instruktører kom gennem hele forløbet til at fungere som et uvurderligt bindeled mellem museet og teaterleverne. De hjalp os med at navigere i forhold til vores krav og forventninger til de unge samt støttede de unge gennem processen.

Sammen med instruktørerne tilrettelagde vi to forløb med eleverne. Det første forløb tildelte de unge en rolle som medskabende brugere. Her bad vi de unge om at forholde sig til byen som individer – og altså ikke teaterlever. Det blev til 24 personlige fortællinger, der blev suppleret af de unges eg-

ne filmoptagelser af et sted i byen, der var særligt for dem. Vi eksperimenterede med formen for de unges fortælling. Skulle nogle unge skrive en tekst om deres sted? Skulle andre udtrykke sig med lyd? Skulle endnu andre iscenesætte stedet? Mulighederne var mange. Gennem workshops med projektets kunstnere og museets medarbejdere arbejdede de unge med forskellige udtryksformer. Det udtryk, vi fandt stærkest, var filmmediets. I filminstruktørens optagelser af de unge, der henvendt direkte til kameraet, møder beskuerens blik og fortæller sin historie. Her bliver vi som beskuer berørt. Her møder vi ungdommens styrke, sårbarhed og skønhed.

Projektets andet forløb med teaterleverne udfordrede dem på deres teaterfaglighed. Vi bad dem om at performe i udstillingen. Sortklædte og stumme har de derfor på udvalgte dage befolket udstillingen. Med deres iscenesættelser har de tilført udstillingen nye stemninger, nye betydninger og givet vores brugere en anderledes museumsoplevelse. For mange af teaterleverne har interaktionen med brugerne været udfordrende og i nogle tilfælde grænseoverskridende. I forhold til vores brugere har de unges tilstedeværelse vakt nysgerrighed og inviteret til deltagelse og interaktion – både i forhold til teaterleverne, til udstillingen og brugerne imellem.

Iscenesættelsen

Det brugerinddragende element spillede en vigtig rolle i udstillingsrummet. Vi arbejdede med inddragelse af brugere, der efterfølgende optrådte virtuelt som en del af udstillingen. Det gjaldt for eksempel de unge og deres fortællinger om særlige steder i byen, men også en gruppe af Randersborgere, der havde det til fælles, at de er ejere af en forhave. Vi bad forhaveejerne om at reflektere over deres forhold til dette halvoffentlige rum, der ligger i krydsfeltet mellem det offentlige og det private. Forhavefortællingerne blev formidlet på en billedskærm i udstillingens havescenarium. Som bruger af udstillingen kunne du træde ind i haven, sætte sig i udstillingens havemøblement og blive en del af scenariet og dermed udstillingen. På den måde blev udstillingens besøgende inddraget i selve iscenesættelsen. Havescenariet var et af flere rum, der bevidst var bygget op, så vores brugere

rent fysisk kunne tage ophold i dem og bruge dem som et slags mødested med andre brugere.

Som et andet inddragende element var der lagt et spil ned over udstillingen, sådan at udstillingens vejsystem samtidig fungerede som spillebræt. Spillet gav dig som bruger adgang til hemmelige steder og sjove aktiviteter i udstillingen og var fortrinsvis rettet mod børnefamilier, daginstitutioner og skoler. Som deltager af spillet fik du mulighed for at påvirke og sætte varige spor i udstillingen med aktiviteter, der efterlod produkter som poetiske sedler, papirklip og røde hjerter med dit pulsslag på. Dette formidlingsgreb skyndede brugeren til en undersøgende, legende og deltagende tilgang til udstillingen.

Styrkede fortællekompetencer

Som museum oplevede vi at have stillet et socialt rum til rådighed for borgernes, de unges, kunstneres og museumsfolkernes fortolkninger og fortællinger. Et rum hvis sanselige og subjektive tilgang til historien om byen virkede motiverende for bru-

gernes engagement i udstillingen og dialog med andre brugere.

Det tværfaglige samarbejde styrkede vores fortællekompetencer. Vi ønskede at skabe bedre rum for deltagelse og meningsudveksling. Rum der forvandlede vores brugere fra passive tilskuere til aktive deltagere. I vores bestræbelser på at være inkluderende i forhold til brugerne havde vi stor glæde af det tværfaglige samarbejde med de unge og kunstnerne.

Se trailer på udstillingen – www.khm.dk

Læs mere om kunstnerne og projektet - www.khm.dk

Hør forfatterens oplæsninger – www.khm.dk

Se klip fra filmen ”Bylandskaber” produceret til udstillingen – www.khm.dk

Det lærende museum

- samarbejde mellem museumsverdenen, uddannelses- og undervisningssektoren

Tine Seligmann, projektleder, museumsinspektør, Dorthe Godsk Larsen, projektmedarbejder Learning Museum, museumsunderviser, Museet for Samtidskunst

Learning Museum er et tværgående udviklingsprojekt udarbejdet på Museet for Samtidskunst med det formål at gentænke, styrke og udvide samarbejdet mellem museumsverdenen, læreruddannelsen og andre relaterede kurser og videreuddannelser på University College. Projektets mål er at kvalificere kommende underviseres brug af museernes undervisningstilbud og vidensressourcer og dermed understøtte museernes samarbejde med undervisningssektoren. Projektet fokuserer endvidere på samarbejde og dialog mellem underviserne på museerne og undervisere samt studerende på University College. På baggrund af en bevilling fra Kulturarvsstyrelsen til modning af projektet blev der i perioden oktober 2009 frem til april 2010 afprøvet en række udbytterige uddannelses- og praktikforløb på Museet for Samtidskunst.

Samarbejde, dialog og vidensudveksling

På trods af, at museernes undervisningsansvarlige har opbygget en større viden om grundskolernes praktiske hverdag og læreplaner, er der stadig behov for mere indsigt i og et tættere samarbejde med skoleverdenen. Skolelærere og andre undervisere betragter museer som vigtige læringsrum, men de har sjældent nok kendskab til museernes undervisningstilbud og museets videns- og læringsressourcer. Dertil kommer, at der er meget få undervisningshold fra University College, der besøger museerne, hvorfor der er behov for at sætte mere fokus på udvikling af museumsundervisning til den målgruppe. Et indsatsområde er ligeledes praktikordninger for studerende, som vil kunne koble en anden praksiserfaring end den, de får i deres skolepraktik eller har erfaring med i deres undervisningspraksis, til deres uddannelsesforløb.

Grundstenen i projektet Learning Museum er, at de studerende skal involveres som sparringspartnere og ressourcepersoner i udviklingen af museer-

nes undervisningspraksis – herunder undervisningsmetoder, undervisningstilbud og -materialer m.m. Dette vil bibringe museerne en ny viden til deres undervisningspraksis og styrke udviklingen af målsætningerne med deres undervisning. Udbyttet for de studerende er, at de vil få suppleret deres uddannelse ved at blive udfordret fagligt og pædagogisk i det museale læringsrum. I sidste ende vil samarbejdet understøtte de læreprocesser, som igangsættes i det museale rum og øge fokus på og viden om elevernes læringsudbytte ved et museumsbesøg.

Uddannelsesforløb på museet

Samarbejdet i uddannelsesforløbene på Museet for Samtidskunst havde følgende indfaldsvinler:

- Forskellige optikker på udstillingen og museumsinstitutionen: faglige, didaktiske, museets undervisningsprofil, læringsmiljø, lærerrollen m.m.
- Fokus på udstillingens tematikker: bruge udstillingen tematisk i arbejdet med en række spørgsmål, emner og projekter; udarbejdelse af undervisningsmaterialer og lærervejledninger til udstillinger m.m.
- Fokus på pædagogiske metoder og muligheder i museumsundervisningen: læringsstile, Cooperativ Learning, målgruppedifferentiering, digital læring m.m.
- Fokus på didaktiske overvejelser i relation til museumsundervisningen: læringspotentialer, læringsforståelse m.m.

Fremgangsmåden i samarbejdet i uddannelsesforløbene har grundlag i et konstruktivistisk lærings-syn. Dette viser sig ved at de studerende indgår som deltagende og medudviklende frem for blot passive og observerende. Ny viden konstrueres i

afprøvning af ideer og metoder i vekselvirkningen mellem de studerendes og museumsunderviserens viden og tidligere erfaringer.

Som et led i diplomuddannelsesmodulet Billedpædagogik, didaktik og dannelse på University College Capital besøgte et hold studerende Museet for

De studerende, der arbejdede med mellemtrinnet i folkeskolen som målgruppe, kom med en række ideer til spil som skulle stimulere børns interesse i kunstværkernes kompleksitet og uforudsigelighed. De havde bl.a. lavet et helt hvidt ludospil inspireret af værket *Play it by Trust*, 1999, af kunstneren Yoko Ono. Et skakspil med kun hvide brikker og felter, der handler om at sætte magten ud af spil.

Samtidskunst to gange i foråret 2010. Forløbene var tilrettelagt i samarbejde mellem undervisere på UCC og museumsunderviserne. Under det første besøg på museet fik de studerende en introduktion til museets undervisningsmetoder og den aktuelle udstilling. Med afsæt i deres egne erfaringer med at arbejde med forskellige målgrupper skulle de

derefter udvikle undervisningsforløb og forslag til undervisningsmaterialer. Opgaven lød således: Hvilke metoder kan anvendes som 'værkåbnere' til forskellige målgrupper - og hvorfor? Hvilke andre pædagogiske aktiviteter og undervisningsforløb på museet kunne være relevante og brugbare til at igangsætte æstetiske lærerprocesser? Overvej hvad læringsmålet kunne være i forhold til jeres målgruppe?

Gruppernes løsningsforslag var af forskellig karakter. De studerende, der havde grundskolens mellemtrin som målgruppe, havde arbejdet med at udvikle nye undervisningsredskaber i form af spil inspireret af et aktuelt værk på udstillingen. Derudover havde de ideer til en kunstkommode med forskelligt indhold relateret til den aktuelle udstilling, som skulle skabe nysgerrighed og interesse for samtidskunst. Gruppen, der havde voksne udviklingshæmmede som målgruppe, havde udviklet en folder, som kom med bud på hvilke metoder, der kunne fungere som værktøjer for deres målgruppe. Samtidig var hensigten med folderen at oplyse museumsundervisere om hvilke aspekter, der er vigtige at tage højde for i arbejdet med formidling af kunst til udviklingshæmmede. I formidlingen af samtidskunst til målgruppen af voksne uden forudgående kendskab til samtidskunst blev der lagt vægt på udarbejdelsen af et informationsmateriale og en række kort, der stillede åbne enkle spørgsmål, som kunne skabe fortrolighed med samtidskunstens medier og udtryksformer.

Gruppernes præsentation af opgaveløsningerne viste, hvorledes de studerende var blevet udfordret både personligt og fagligt i forhold deres individuelle oplevelse af mødet med samtidskunst. Den efterfølgende evaluering dokumenterede derudover, at de havde fået øjnene op for potentialerne og udfordringerne ved at inddrage museumsverdenen og samtidskunst i arbejdet med deres målgrupper. Museumsundervisere fik kastet et anderledes, nyt og kritisk blik på deres undervisningspraksis.

Praktikforløb

En studerende fra holdet søgte efterfølgende om at få et praktikforløb på museet. Forløbet blev planlagt til 4 dage fordelt over en måned. Hun ville gerne bruge praktikopholdet i forbindelse med en eksamensopgave, der skulle tage udgangs-

punkt i samtidskunstens potentialer i forhold til målgruppen 8.-10. klasse. Det konkrete udgangspunkt gjorde, at det under forløbet var muligt at relatere museumsundervisning og museets samlingsområde lyd, video, performance og installationskunst til en konkret opgave - både teoretisk og praktisk. I perioden fik hun tid til at fordybe sig i udvalgte værker og var med til at planlægge en omvisning til målgruppen, hvor temaet var identitet og grænser. Til sidst afholdt hun en omvisning for målgruppen. Sideløbende med den konkrete planlægning af omvisningen gav opholdet hende indblik i museets arbejde med undervisning til forskellige målgrupper og en dialog omkring de forskellige undervisningsmetoder. Museets formidlingsmedarbejdere fik til gengæld gennem samtalerne indblik i de didaktiske og pædagogiske aspekter, hendes opgave skulle perspektivere.

formidlingen af samtidskunst til målgruppen af voksne uden forudgående kendskab til samtidskunst blev der lagt vægt på udarbejdelsen af et informationsmateriale og en række kort, der stillede åbne enkle spørgsmål, som kunne skabe fortrolighed med samtidskunstens medier og udtryksformer.

I slutningen af forløbet før den konkrete omvisning skulle løbe af stabelen, spurgte vi hende: "Har du lavet en omvisning før? Nej! Tror du kan lave en? Ja! På baggrund af den respons jeg har fået fra jer under vores samtaler, tror jeg på, at jeg kan klare det!" Det svar viser, at den positive og konstruktive dialog og vidensudveksling mellem museumsunderviseren og den studerendes er lykkedes, og begge parter har fået noget ud af det. Praktikanten skrev opgaven: "Et museumsbesøg i skoletiden - En opgave i billedpædagogik, didaktik og dannelse" og forsvarede den til eksamen med et

flot 12 tal. Efter praktikforløbet blev hun inddraget i tilrettelæggelse af to nye undervisningsmaterialer på museet, som henholdsvis tager fat i målgruppen 8.-10. klasse og hvad samtidskunst kan bruges til i undervisningen.

Learning Museum nu og i fremtiden

Evalueringen af uddannelsesforløbene og praktikforløbet har vist, hvor udbytterigt og inspirerende et tættere samarbejde for alle parter bliver, når der er fokus på samarbejde, dialog og vidensudveksling. Forløb grundlagt på god forberedelse og imødekommelse fra alle parter side og interesse i hinandens forskellige faglige baggrunde.

Der skal forsat udvikles på og eksperimenteres med uddannelsesforløbenes form og indhold, og generelt på samarbejdsformer mellem museumsverdenen, uddannelses- og undervisningssektoren, hvor pædagoguddannelse på sigt også kunne indtænkes. I forbindelse med projektet blev der afholdt en udviklingsworkshop med deltagelse af en lang række undervisere fra læreruddannelserne, studerende fra læreruddannelser og DPU med interesse i feltet. Workshopen tog udgangspunkt i museets aktuelle udstilling og følgende spørgsmål blev diskuteret: Hvordan kan museernes udstillinger tænkes ind i forskellige fag på læreruddannelsen og i skolens undervisning? Hvordan udvikler og gentænker vi samarbejdet mellem museumsverdenen og læreruddannelserne?

Her kom en lang række interessante ideer frem, der skal arbejdes videre med i fremtiden. Udover at udvikle museets undervisningsaktiviteter understøtter projektet samtidig en opmærksomhed på det lærende museum, hvor museet som en mere åben end lukket institution tør eksperimentere med nye tanker og ideer ved at føre en åben dialog og tage ved lære af andres erfaringer og viden.

Fra Kulturpakker til kultur i væggene?

Ulla Gad, Dansekonsulent, Dansens Hus.

Alle skolebørn skal møde mindst tre kunstarter i løbet af et skoleår. Det er kongstanken bag Kulturpakker, som i øjeblikket er et pilotprojekt i Haderslev og Kalundborg kommuner. I det to-årige pilotprojekt undersøger vi, hvordan skolebørns mulighed for at møde en vifte af kunstarter kan optimeres og konsolideres – i hele landet.

En demokratisk kunstordning i børnehøjde

Det er de tre kompetencecentre Dansens Hus, Teatercentrum og LMS – Levende Musik i Skolen, der står bag Kulturpakker, i samarbejde med pilotkommunerne. Pilotprojektet er støttet af Statens Kunstråd.

De tre kompetencecentre har årelang erfaring med at arbejde i formidlingsrummet mellem kunstnere og børn og unge. De tre organisationer indgår som

kompetencecentre i projektet, og dermed som kunst- og formidlingsfaglig partner til kommunen.

Med Kulturpakker tilbyder kommunerne hvert år generøst tre performative kunstoplevelser til alle skolebørn, lige meget hvor i kommunen de bor, og lige meget, hvilken familie, de kommer fra. Skolekoncerter, teaterforestillinger, danseforestillinger og –laboratorier ruller ud i alle kommunens hjørner og sikrer børnenes møde med den professionelle kunst.

I timeglassets ånd

Et timeglas illustrerer meget godt, hvordan ordningen er struktureret. I den ene ende er der en masse koncerter, teater- og danseforestillinger. De formidles af de tre kompetencecentre, som for at gøre det endnu enklere for kommunen har ansat en fælles kulturpakkekoordinator – der, hvor glasset er smalt.

Kommunen har til den snævre del af timeglasset udvalgt en medarbejder, som er i tæt kontakt med kulturpakkekoordinatoren. Herudover udpeges der på alle skoler en nøgleperson, der fungerer som kulturpakkekontakt. Kulturpakkekontakterne er omdrejningspunkt for den gode formidling til kolleger og elever i hverdagen. Længst ude i den anden ende af timeglasset er alle de børn og unge, som det hele jo drejer sig om. Et timeglas kan som bekendt vendes på hovedet igen og igen og minde os om, at det er en gensidig dialog med mange parter, vi er ude i.

I Kulturpakkers første år har vi erfaret, at timeglasset er en god og effektiv formidlingsmodel, som kan bære et fantastisk indhold.

En ambassadør på hver skole

Et af fokuspunkterne i Kulturpakker er kulturpakkekontakten på den enkelte skole. Erfaringerne fra år ét i Haderslev viser, at netop den funktion er helt central i forhold til at udvikle ejerskab og kvalificere den kunstfaglige platform på skolen.

I Kulturpakker giver vi disse ambassadører fokus ved blandt andet at samle al kommunikation hos dem, men især arbejder vi på at give dem næring både hvad angår kunstformidling og kunstfaglighed.

Et par gange i løbet af skoleåret deltager kulturpakkekontakten derfor i netværksmøder med deres kultur-kolleger fra kommunens øvrige skoler. I projektets første år stiftede de blandt andet bekendtskab med Visual Thinking Strategies som en måde at bearbejde kunstoplevelser på, hvor det sker på værkets præmisser.

I krydsfeltet mellem kunst, dannelse og læreplaner

Kulturpakke-aktiviteterne kan langt hen ad vejen relateres til mål i skolernes læreplaner. For Kulturpakker er det dog langt fra den væsentligste grund til at prioritere børns møde med kunst.

I Kulturpakker er vi inspirerede af professor Anne Bamford, der for UNESCO har undersøgt de æstetiske fag og kunst i uddannelsessystemet for en række lande. Med blik på situationen i Danmark udgav hun rapporten ”The Ildsjæl in the classroom” (2006), hvor hun sonderer mellem uddannelse i kunst og uddannelse gennem kunst. Siden har hun tilføjet to væsentlige begreber, nemlig kunst som (ud)dannelse og (ud)dannelse som kunst.

Vores projekt handler i høj grad om alt det uformelle, man kan lære ved at opleve kunst – kunst som (ud)dannelse, men vi knytter os også til be-

grebet uddannelse i kunst ved at tilføje skolens undervisning et levende undervisningsmateriale gennem koncerter og forestillinger. Endelig har mange koncerter og danselaboratorier elementer af uddannelse gennem kunst.

Dette krydsfelt er noget af det mest spændende ved Kulturpakker og ét af de steder, vi vil tage fat om fremtidens ordning.

Kulturpakker - et trin på vejen?

Nu, hvor pakkerne åbnes på andet år og de strukturelle småsten i skoene er pillet ud, er det tid til at tænke fremad. Langt fremad. For måske er Kulturpakker "blot" endnu et vigtigt trin på vejen mod at få kunst til at fylde en hel masse for børn i hele landet. Jeg oplever det i hvert fald som en oplagt platform til at debattere og gøre erfaringer, der kan have vidtrækkende afsmitning på de værdier vi har for vores børn og på, hvordan kunstverden og skoleverden interagerer.

I øjeblikket stiller vi os i Kulturpakker blandt andet følgende spørgsmål:

- Hvordan kan vi med ordningen som spydspids være med til at sikre, at kunst har relevans i skolen og skolens relevans for kunsten?
- Hvordan udvikler vi ordningen, så alle kunstarter på sigt kommer med?
- Hvilken kombination af kunst for og kunstneriske processer med børn kan ordningen præsentere?
- Og ikke mindst, hvordan bliver det her for alvor landsdækkende?

Det er temaer, som blandt andet er inspireret af Eva Focks evalueringsrapport "Kultur på et sølvfad" (Center for Kulturpolitiske Studier, 2010), som netop er kommet på gaden. Der er en spændende tid forude, hvor mange parter forhåbentlig med mangfoldighed og engagement vil deltage i dialogen om, hvordan vi kan få kulturen til at komme ud af væggene...

Fakta om Kulturpakker

- Dansens Hus, LMS – Levende Musik i Skolen og Teatercentrum står bag projektet i samarbejde med Haderslev og nu også Kalundborg kommuner.
- Alle skoleelever i kommunen kommer til at opleve én teaterforestilling, én danseforestilling ("Dans for Børn" i 0.-6.klasse, forestilling for 7.-10.klasse) og én musikkoncert
- Kommunen udnævner en kulturpakkekoordinator, som er det primære kontakttled mellem skoler og Kulturpakke-organisationerne
- Kommunen deltager i arbejdsgruppen om Kulturpakker
- Hver skole udpeger en kulturpakkekontakt, som er kontakttled mellem skole og kommune. Kulturpakkekontakten deltager i det kommunale netværk af kulturpakkekontakter
- Kulturpakkenetværket samles et par gange om året for at få inspiration udefra, samt for at drøfte og vælge de kunst-produkter, der skal ud på skolerne
- Kompetencecentrene har en fælles koordinator, som er kommunens primære kontakttled i projektet
- Kompetencecentrenes rolle bliver at vejlede i junglen af tilbud, tilbyde relaterede undervisningsmaterialer, sikre kunstnerisk og formidlingsmæssig kvalitet, stå for udvikling af de lokale netværk og støtte erfaringsudveksling i disse samt udadtil, sikre dokumentation og evaluering m.m.
- Kulturpakker er i 2009-10 og 2010-11 et pilotprojekt, der støttes af Statens Kunstråd. Herefter kører Kulturpakker videre på nye præmisser
- Projektets hjemmeside er www.kulturpakker.dk

En fælles kulturindsprøjtning

- undervisningsamarbejde på tværs af fag og institutioner

Jan Ulrik Saksø Juhl, Undervisnings- og udviklingsansvarlig, Skoletjenesten Fuglsang

Hvad stiller man op med et gods, hvis historie er sprængfyldt med musik og billedkunst? Man indsætter et kammerensemble, bygger et nyt kunstmuseum og lader de to kulturinstitutioner samarbejde. Musik til udstillinger og særarrangementer, malerier som udgangspunkt for nye kompositioner og ikke mindst en ny tværfaglig skoletjeneste, der udnytter spændingsfeltet mellem de to kunstarter.

I 1997 flyttede Storstrøms Kammerensemble ind på Fuglsang Herregaard, og i 2008 åbnede Fuglsang Kunstmuseum (tidl. Storstrøms Kunstmuseum) i ny moderne museumsbygning vis-à-vis herregården. Placeringen af den nye museumsbygning var ikke tilfældig: Visionen var samarbejde på tværs af kulturinstitutionerne, synergieffekter og øget aktivitet på det gamle gods, som nu er godt i gang med at udvikle sig til kulturcenter for Lolland og Falster.

Neergaards Salon

De første års samarbejde mellem kunstmuseum og kammerensemble har medført en række aktiviteter,

der har givet smukke resultater, udfordringer og ny indsigt i forskelligt kultur- og undervisningsarbejde. En fælles tværfaglig skoletjeneste blev oprettet i samarbejde med Skoletjenesten på Sjælland, og undervisningsforløb på tværs af musik og billedkunst har dermed været institutionernes faste aktivitet, med stor synlighed i hverdagen. Undervisningsaktiviteterne blev hurtigt døbt Neergaards Salon. Navnet refererer tilbage til herregårdens tidligere ejere Rolf Viggo og Bodil Neergaard, der i det. 19. og frem til midten af det 20. århundrede blev besøgt af tidens største musikere og billedkunstnere: Det er her, at Carl Nielsen og Edward Grieg har spillet på J.P.E. Hartmanns gamle klaver, mens blandt andre Kristian Zahrtmann og Olaf Rude samlede inspiration i den omkringliggende natur. Med fælles tværfaglig skoletjeneste mødes kunstarterne nu igen på Fuglsang. Institutionerne ønskede med projektet:

1. At udvikle og undersøge nye tværfaglige formidlingsformer til børn og unge mellem billedkunst og musik.

Elever tager fotos af værker på Fuglsang Kunstmuseum. Fotografierne anvendes herefter som pladecovers til Storstrøms Kammerensemble / Ingrid fotografi

Bodil Neergaard og Carl Nielsen - en af hendes hyppige gæster

2. At udvikle og undersøge nye fælles sammenhængende undervisningsmuligheder mellem to forskellige kulturinstitutioner.

Resultatet blev en række faste workshoptilbud, hvor eleverne både ser den gamle herregård, hører om de historiske salonaktiviteter på stedet, hører Storstrøms Kammerensemble spille og snakker med musikerne om musikken. De ser Fuglsang Kunstmuseum, snakker med underviseren om billedkunsten og arbejder med deres eget lyd- eller billedprodukt.

Det er mange elementer i et undervisningsforløb af 2-3 timers varighed, og det er derfor helt afgørende, at de enkelte elementer er integreret i hinanden, så eleverne oplever en sammenhæng i forløbet. I Neergaards Salon har omdrejningspunktet været elevernes egne produktioner (pladecovers, soundtracks el. radiospots), og alle workshop-elementer har peget frem mod det arbejde. Sammenhængen har ligeledes været underbygget af, at skoletjenestemedarbejderen har været med gennem hele forløbet og stået for undervisning i begge huse.

Udbytte og udfordringer

Elevernes udbytte af den tværfaglige workshop er præget af de skiftende optikker som billedkunsten, musikken og de to institutioner anlægger på sam-

me arbejdsopgave. Billedkunsten og musikken anvendes på skift som æstetiske objekter, der italesættes, formidles eller markedsføres og som kommunikationsmidler til selv samme opgaver. Derigennem opnår eleverne kvalifikationer og kompetencer inden for billedkundskab, musikforståelse og visuel- og auditiv kommunikation. Følges workshoppen op af refleksioner omkring læringsprocessen, kan vores forløb samtidig være med til at udvikle elevernes kreativitet.

Det har i hvert tilfælde været ambitionen med vores tværfaglige workshops. Hvad elevernes reelle udbytte har været, er vi netop i gang med at undersøge. De første meldinger tyder på, at elever i 4.-6. klasse (for hvem mange er på første museumsbesøg og for første gang møder levende klassisk musik) først og fremmest får en kæmpe medrivende kulturindsprøjtning. Eleverne bliver på samme besøg involveret i lokal kulturhistorie, professionel musikudøvelse og dansk billedkunst.

Det samlede tilbud af kunstarter og kulturhistorie er selvfølgelig også et væsentligt udbytte for institutionerne. Mange skoleklasser i regionen kommer på 2-3 ekskursioner i løbet af 9-10 års skolegang, og det er derfor en stor fordel, at to store kulturinstitutioner kan introduceres på samme tur. I fællesskab er vi en endnu mere attraktiv ekskursionsmulighed. Udover de faste workshoptilbud har skoletjenestearbejdet haft mange andre afkast: Tværfagligt undervisningsmateriale og lærerkurser, tværinstitutionelle nyhedsbreve til lærere og undervisere, særarrangement med rock og klassisk musik i udstillingssalene og Neergaards Salon on the Road, hvor skoletjenesten besøgte fjernereliggende skoler med træblæsertrio, videoprojektor og skoletjenestens musik- og kunstfaglige medarbejder.

Udfordringer har vi naturligvis også mødt. Potentialet for en tværfaglig skoletjeneste på Fuglsang var ukendt. Museet er rykket fra central placering i Maribo ud på landet, og med de tværfaglige workshops på Fuglsang skal skolerne komme til musikken, hvor Storstrøms Kammerensemble tidligere har lavet koncerter på skolerne. Den logistiske udfordring for skolerne og den begrænsede ekskursionskultur blev fra start nok undervurderet. Besøgstallet har ikke været så højt som håbet, knap 2000 deltagere fordelt på 70 workshops de første to og et halvt skoleår. Museet har derudover

Elever hører og diskuterer den musik, de efterfølgende skal lave pladecovers til / Ingrid fotografi

tilbudt rene kunstfaglige omvisninger, ligesom Storstrøms Kammerensemble samtidig har indgået i andre projekter målrettet børn, så Neergaards Salon har også oplevet intern konkurrence. Det tager dog tid at løbe nye initiativer i gang, og efterspørgslen har været markant stigende det sidste år. Nye og tætte samarbejder kræver samtidig stor grad af koordinering, og det er i sig selv en udfordring. Forskellen på arbejdet i et kunstmuseum og i et klassisk orkester er trods kunstarternes fællesskab stor. Indsigten i hinandens virkelighed har imidlertid været givende på mange områder, ligesom samarbejdet med Skoletjenesten på Sjælland har tilført indsigt og ny viden om undervisning i uformelle læringsrum.

Neergaards Salon har nu eksisteret i to og et halvt skoleår. Det blev igangsat som et treårigt forsøgsprojekt, og udbyttet har i dén grad givet mod på meget mere. Fuglsang Kunstmuseum og Storstrøms Kammerensemble vil fortsat tilbyde tværfaglige workshops på Fuglsang mellem musik og billedkunst, men også nye samarbejder med nye tværfagligheder er under forberedelse. Samarbejdet omkring Neergaards Salon har dermed både øget aktivitetsniveauet på Fuglsang med tværfaglige workshops og en række særarrangementer, resulteret i workshops med undervisning på en række vidensniveauer og involveret flere elever i flere kunstarter. Fra forsøgsprojektet vil nu udspringe nye samarbejder og nye aktiviteter til glæde for institutioner såvel som brugere.

Neergaards Salon er oprettet i samarbejde mellem Skoletjenesten på Sjælland, Fuglsang Kunstmuseum og Storstrøms Kammerensemble og støttet gennem Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje, Guldborgsund Kommune, Børnekulturens Netværk og LAG Guldborgsund. Forsøgsprojektet afsluttes ultimo september 2010, og den endelige evaluering af projektet vil herefter være at finde på institutionernes hjemmesider.

Elever analyserer et maleri og skaber samtidig et lydspor, der optages / Ingrid fotografi

PRIMI

- et samarbejder mellem kultur og industri

Louise Cone, Projektleder PRIMI, Konservator for Nutidskunst, Statens Museum for Kunst

PRIMI, Plastics Research and Innovation for Museums and Industry, er et nytænkende partnerskab mellem plastindustrien, forskere, kunstnere, designere og kunstkonservatorer. PRIMI er et forskningsprojekt, et formidlingsprojekt, et eksperiment i et utraditionel samarbejder og det er et indspark til det oplevelsesøkonomiske potential der ligger i aktivering af vores samlinger når rammerne ikke kun handler om historiefortælling, men også om vækst og innovation.

Med udgangspunkt i bevaring af nutidskunst og design, fremstillet af plastmateriale, vil PRIMI bidrage med viden og innovative tiltag til alle partnere i projektet og bidrage til videnskabelig forskning for bevarelse af vores kulturarv. Museums-samlinger, som består af mange forskelligartede genstande og en del plastik, kræver nye tænkende og innovative løsninger for at bevares.

Projektet er et initiativ rettet mod at skabe nye produktive former for lærerige samarbejder på tværs af fag og erhverv. Læring forgår ikke i skoleklassen, men ud i virkelighedens verden - på hinandens professionelle territorier. Kunstnerens kreativitet og evne til at gentænke og bearbejde produkter og råmaterialer (plast) på en radikalt

Et værk af Bjørn Poulsen som består af opskåret plast sømmede sammen til at skabe nye former...© Copyright Bjørn Poulsen

Bjørn Poulsen i aktionen i sit værksted med at kløve Margrethe skåler over for brug i et kunstværk. © Copyright Bjørn Poulsen

anderledes måde, er en vigtig del af projektet, på samme måde som vores videnskabelige viden om, hvad der sker med materialet, når den er udsat for alternativ brug, er vigtig.

PRIMI rammer også ned i et erhvervsmæssigt behov for produktudvikling. Når et plastmateriale forarbejdes er materialerne gearret til en bestemt levetid og funktion. Når så produkterne skal bevares, såsom i en museumssamling, opstår problemer, som industrien ikke har forudset. Eksempler kan være et designobjekt der gulner med tiden, et plastlegetøj der viser sig at frigive gifte når det bliver gammelt, eller et kunstværk lavet af skumgummi, som skifte farve og smuldrer bort.

Æterlegme (Ethereal Body), Claus Carstensen, 1986, 400 x 300 cm. Skumgummi, maling, urin. Som set I 1986 (venstre) og I 2008 (højre). © Copyright SMK

Willy Ørskov 'Tre mindre lodrette', ca. 1970-85. Gummi, tekstil og bly.

Øverst: kunstværket i dets oprindelige tilstand.

Nederst: en del af kunstværket i dag. Værkerne kan ikke holde luft mere og er under behandling.

© Copyright SMK

Hvad håber vi at få ud af projektet?

- formidling af viden om plastmaterialer til plastvirksomheder, kunstnere, designere, uddannelsesinstitutioner og museer, både nationalt og internationalt.
- øget værdi af kunstsamlinger gennem større evne og mulighed for plast-bevaring.
- nye oplevelser og formidling af (plast) kunstgenstande på museet til slutbrugere, der udover kunstoplevelsen tager ny viden med hjem om plast.
- ny viden om plastmaterialers udvikling over tid og om forskellige plasttypers egenskaber under pres.
- idéer til konkrete nye plastprodukter og materialer.
- synliggørelse indenfor industrien af behovet for nye innovationstilgange.
- know how om innovationsprocesser og samarbejde med kreative sektorer.
- nye samarbejdsrelationer udenfor og indenfor industrien.

De tre aktører

PRIMI involverer primært tre aktører:

- 1) En kreativ aktør, der primært består af kunstnere og designere, som igennem eksperimentel udvikling og udfordring af eksisterende plastmaterialer, skaber ny viden til plastindustrien såvel som museumsverdenen. Den eksperimenterende brug af plast kombineret med konservatorernes indsigt i real-time nedbrydning af plastmaterialer, kan danne grundlag for innovativ udvikling og ny indsigt for forskningen.
- 2) En erhvervmæssig aktør, der primært består af plastvirksomheder, bidrager med en bred faglig materiale- og produktionsviden. Fra industriens perspektiv er projektet en unik ny tilgang til udvikling af nye kommercielle produkter og til at bidrage til brugerdrevet forskning. Her ses kunstnere som avancerede lead-users, der provokerer materialer og egenskaber.
- 3) En formidlings- og forskningsaktør, der primært består af konservatorer, forskere og kunst- og kunstmuseer, bidrager med fag-

Thomas Sareceno 'Biospheres' oppustelige kunstværker lavet af PVC og akrylplast. Skulpturgaden på SMK, 2010. © Copyright SMK

lig viden og forskning om bevaring og vedligeholdelse af plast-kunstværkets materialitet, samt med formidling af resultater. Projektet bidrager på denne måde til at gentænke museets rolle i verden som samler af kunstværker lavet af plastmaterialer og brugen af forskning til at skabe vækst, innovation, debat og ændringer i samfundet – og ikke kun som formidling af vores kulturarv.

Projektet sigter efter at skabe værdier for alle aktørerne: Nye kunstværker og udstillinger, nye plastmaterialer/-produkter, nye metoder og teknologier til bevaring.

Læs mere om projektet samt se deltagerne på www.smk.dk/primi

Kultur og erhvervsliv

- en værdiskabende udveksling af Kapitaler?

Ursula Dorte Bendtson, Cand.merc. (kom.), projektmedarbejder i kommunikationsenheden at Roskilde University

Oplevelsesøkonomien er blevet en del af den danske kulturpolitik, og for danske kulturinstitutioner er samarbejder med erhvervslivet i dag både en mulighed og økonomisk nødvendighed. Imidlertid er samarbejder mellem kunst og erhvervsliv svære at måle rent markedsøkonomisk, da der i mange tilfælde vil være tale om, at oplevelserne har indirekte effekt på virksomhedernes økonomiske udvikling (Bille & Lorenzen, 2008).

Hele oplevelsesøkonomien hviler altså til dels på en præmis om, at virksomheder skal investere i et samarbejde med kunst og kultur, der ikke umiddelbart giver en målbar økonomisk gevinst, men over tid kan aflæses på bundlinjen. For at få mere viden om, hvordan man arrangerer samarbejder mellem kultur og erhvervsliv, der skaber mest mulig værdi for begge parter, er det derfor interessant at finde en måde at se på værdiskabelsen i samarbejderne, der tager udgangspunkt i andet end en direkte målbar økonomisk gevinst. Med udgangspunkt i min kandidatafhandling ”Facilitering af samarbejder mellem kunst og erhvervsliv”, vil jeg komme med et bud på en teoretisk forklaringsramme for, hvordan ”Kreative Alliancer” kan skabe værdi for både kultur og erhvervsliv.

Symbolsk Kapital som værdiskaber

Pierre Bourdieus teori om Symbolsk Kapital tilbyder en forklaringsramme for værdiskabelse, der ikke umiddelbart er økonomisk målelig, men over tid giver økonomisk afkast. Denne teori tager udgangspunkt i, hvordan forskellige former for Kapital opnås og fordeles i samfundets forskellige sociale felter, på baggrund af disse felters forskellige rationaler og logikker (Bourdieu, 1993).

Med Bourdieus teori om Kapitaler kan samarbejder mellem kultur og erhvervsliv ses som en udveksling mellem Økonomisk Kapital fra virksomheder og Kulturel Kapital fra kunst og kultur. Hvis denne kapitaludveksling skaber prestige og aner-

kendelse for parterne i samarbejdet, bliver den til Symbolsk Kapital, der over tid forstærker muligheden for økonomisk profit, hvis den bliver forvaltet rigtig. Symbolsk Kapital bliver dermed et udtryk for den optimale værdiskabelse, der kan ske i samarbejde mellem kultur og erhvervsliv. Men da kultur og erhvervsliv er to forskellige felter, der drives af forskellige logikker, rationaler og formål, er der også forskel på hvordan et samarbejde kan skabe Symbolsk Kapital i de to felter:

Samarbejder med erhvervslivet skaber Symbolsk Kapital i kunstfeltet når de:	Transformation af Kulturel Kapital fra kunst & kultur til Symbolsk Kapital i erhvervsfeltet kræver:
Sker med respekt for den kunstneriske autonomi	Adgang til kulturel kompetence
Giver anerkendelse fra andre i kunstfeltet (eks. andre kunstnere, kuratorer, kulturformidlere)	Anerkendelse fra andre i erhvervsfeltet (eks. kunder, samarbejdspartnere, leverandører) af den Kulturelle Kapital, som derved bliver til Symbolsk Kapital
Kulturinstitutionen/kunstneren udadtil for nægter interesse i egen økonomisk vinding og viser uafhængighed af Økonomisk Kapital	Kunne skjule kunstnerens økonomiske afhængighed for at få fuld effekt af den Kulturelle Kapitals legitimerende effekt

Kulturinstitutionen som facilitator

Kulturinstitutioner, der arrangerer samarbejder mellem kunst og erhvervsliv, kan ses som en form for facilitatorer. De skal skabe forbindelser mellem erhvervs- og kunstfeltet og sammenkæde felterne ved at fremme indbyrdes transaktioner og skabe værdi ved at overføre kapital fra et felt til et andet. Den Økonomiske og Kulturelle kapital, der udveksles mellem erhvervs- og kunstfeltet, har ikke ubetinget gyldighed og legitimitet i felterne til at have værdi af Symbolsk kapital. Derfor kan en facilitator fremme værdiskabelse ved at transformere de to forskellige felters kapital til Symbolsk kapital.

Udfordringen for de aktører der arrangerer og faciliterer samarbejder mellem kunst og erhvervsliv, ligger dermed i at transformere Kapitaler. Rollen som facilitator kan, inspireret af læringsteoretikeren Etienne Wenger (2004), ses som en form for mægler, der skal lede en meningsforhandlingsproces mellem kunst og erhvervsfeltet. Facilitatorens opgave er at kunne oversætte felternes repertoire – deres diskurs, handlinger og logikker - og med dette udgangspunkt meningsforhandle Kapital til at være legitimt fra et felt til et andet.

For at kunne gøre dette, kræver det (ifølge Wenger), erfaring med begge de felter man meningsforhandler mellem. Det vil give facilitatorer en viden om felternes diskurs, logik og kapitalformer, som de kan bruge til at skabe en meningsforhandlingsproces mellem de to felter. På denne måde kan facilitatorer via meningsforhandling øge gyl-

digheden og legitimiteten af den Kulturelle og Økonomiske Kapital, der udveksles mellem kunst og erhvervsfeltet. Det kan føre til at de udvekslede kapitalformer får værdi af Symbolsk Kapital, og kan dermed over tid blive økonomisk værdiskabende for begge parter i samarbejder mellem kunst og erhvervsliv.

Branding som Symbolsk Kapital

Netop her ligger udfordringen for de kulturinstitutioner, der gerne vil indgå succesrige samarbejder med erhvervslivet. Når kulturinstitutioner arrangerer samarbejder med erhvervslivet, sker det grundlæggende med udgangspunkt i en viden om, hvordan disse samarbejder skaber værdi – transformeres til Symbolsk Kapital - i kunstfeltet. Men der ligger en udfordring i at få lavet samarbejder, der samtidig skaber udbytte for virksomheder. Det kræver at kunst og kulturlivet har kendskab til erhvervslivets diskurs, handlinger og logikker så de kan ”oversætte” værdien i samarbejdet, til noget der genkendes som Symbolsk Kapital for en virksomhed. Dette er især vigtigt, når der skal findes nye samarbejdspartnere i erhvervslivet, der ikke har erfaring med at samarbejde med kunst og kulturlivet, og derfor ikke har erfaring med hvordan et samarbejde kan skabe værdi for virksomheden.

Virksomheders tilgang til samarbejder med kunst og kulturliv har bevæget sig fra de traditionelle former for sponsorater, gennem en rationel og forretningsmæssig markedsføring tilgang, til mere interaktive partnerskaber:

Virksomheders tilgang til samarbejder med kunst og kultur:	Traditionel 1960'erne →	Rationel 1990'erne →	Interaktiv 2000 →
Aktivitet	Støtte	Markedsføring	Partnerskab
Fokus	At give	Forretningsaftale	Image/Brand
Baseret på	Donation	Transaktion	Mission og værdier
Formål	Samfundsrespekt	Øget salg	Styrke brand og image
Interaktion	Envejs	Envejs/ begrænset tovejs	Tovejs

Baseret på McNicholas (2004)

Som figuren illustrerer, er der de sidste ti år internationalt set opstået nye former for samarbejder. Virksomheder går ind i et partnerskab eller alliance med kunstnere for at styrke og udvikle virksomhedens identitet, image og brand. De nye former for samarbejder er kendetegnet ved at være dynamiske, interaktive og gensidigt påvirkende relationer. Det er partnerskaber, hvor der gennem længere tids samarbejde sker en fusion eller synergi mellem virksomhedens og kunstens kerneværdier. Der lægges vægt på parametre som autenticitet, engagement og seriøsitet som nøglefaktorer i vellykkede "Kreative alliancer". Trenden går hen imod, at kunst, kultur og erhvervsliv i større grad deler ressourcer, samt at der er en større interaktivitet med mere "Arts in Business" og mere "Business in Arts" (McNicholas 2004).

Kunsten at samarbejde med virksomheder

For dagens virksomheder er Symbolsk Kapital i form af et styrket brand og image altså et vigtigt formål ved at indgå i samarbejder med kunst og kulturliv. De to cases jeg har analyseret i mit speciale, involverede begge en virksomhed, visuelle kunstnere og en aktør, der arrangerede og faciliterede et samarbejde mellem disse. De to aktører - Herning Kunstmuseum (nu HEART) og det kreative bureau WeMadeThis - adskilte sig grundlæggende på den dimension, at de tog udgangspunkt i hhv. kunstfeltet og erhvervsfeltet. Den afgørende forskel mellem de to aktørers måde at facilitere samarbejderne på, var netop deres evne til at transformere den Kulturelle Kapital til Symbolsk Kapital for virksomheden i samarbejdet.

Det kreative bureau designede og faciliterede samarbejdet med udgangspunkt i at skabe Symbolsk Kapital for virksomheden, på samme tid som de respekterede den kunstneriske autonomi. Kunstmuseet designede et samarbejde, der tog udgangspunkt i at skabe Symbolsk Kapital for kunstnerne, men overlod det til den deltagende virksomhed

selv at transformere samarbejdets Kulturelle Kapital til Symbolsk Kapital for virksomheden. Denne forskel betyder, at samarbejderne stiller forskellige krav til de deltagende virksomheders egen evne til at bruge et samarbejde med kunst og kultur til at styrke deres brand og image.

De aktører i kunst og kulturlivet, der ønsker at finde nye samarbejdspartnere i erhvervslivet, kan derfor med fordel tage udgangspunkt i, og eksplícit formulere, hvordan dette samarbejde kan styrke virksomheders brand og image. På denne måde kan de skabe samarbejder, der medvirker til at få transformeret den Kulturelle Kapital til Symbolsk Kapital for virksomheden. Udvekslingen af Kapitaler mellem kunst og erhvervslivet skal faciliteres og meningsforhandles. Værdien af samarbejderne mellem kunst og erhvervsliv skal medskabes og hjælpes på vej.

Litteraturliste:

Bendtzen, U. D. (2009). Facilitering af samarbejder mellem kunst og erhvervsliv - et casestudie af faciliteringens formål, funktion og værdiskabelse i to typer af samarbejder mellem kunstnere og virksomheder. Kandidatafhandling, Copenhagen Business School, Cand. merc. (kom.)

Bille, T. & Lorenzen, M. (2008). Den danske oplevelsesøkonomi – afgrænsning, økonomisk betydning og vækstmuligheder. Samfundslitteratur, København.

Bourdieu, P. (1993). The field of cultural production: essays on art and literature. Polity Press, Cambridge.

McNicholas, B. (2004). Arts, Culture and Business: A Relationship Transformation, a Nascent Field. International Journal of Arts Management, vol.7, fall 2004.

Wenger, E. (2004). Praksisfællesskaber: Læring, mening og identitet. Hans Reitzel, København.

Solstrålehistorier

- over Århus

Lars Bøgh, Naturvejleder, Naturhistorisk Museum, Århus

Oftentimes kan man ikke se skoven for bare træer. Med samme ironiske tilgang findes naturen lige om hjørnet – det handler bare om af få øje på den!

I 2008 etablerede Naturhistorisk Museum og Århus Kommunes grønne afdeling, Natur og Miljø, et 3-årigt projektsamarbejde med det ædle formål at koble livet i byen med de bynære naturområder. Projektet er støttet økonomisk af Friluftsrådet.

I bedste lokalpatriotiske stil er projektet døbt ”Solstråler over Århus”. Et af de centrale elementer i projektet er nemlig syv ruter fra byens asfaltjungle ud i den grønne natur – geografisk fordelt rundt om Århus. Ruter, der hver især er en solstråle, som til sammen danner en skinnende sol over Århus. Smukkere kan det ikke være!

Formålet med ”Solstråler over Århus” er:

- at motivere befolkningen til at bevæge sig fra byens asfaltjungle ud i naturen – på cykel, i løb eller på gåben
- at øge befolkningens interesse, kendskab og engagement i relation til den bynære natur
- at øge befolkningens interesse for forvaltningen af den bynære natur

- at motivere til fysisk aktivitet gennem naturoplevelser og dermed forbedre borgernes almene sundhedstilstand – motion er godt for både sjæl og legeme

I projektet sættes der særligt fokus på syv ruter af meget forskellig længde, spændende fra 3-25 km. Vi har bevidst ikke anlagt nye ruter, men benytter allerede eksisterende stiforbindelser. Der er nemlig rigeligt med stier – det er kendskabet til mulighederne, der halter – og det er naturligvis heller ikke kommunens ønske at udvide den samlede vedligeholdelsesudgift på området.

Hver solstrålerute er ved start fysisk markeret med en præsentationstavle, men ellers er der hverken pæle eller pile undervejs på ruten.

Til hver rute er der udgivet en rutebeskrivelse i pdf-format, der – ud over et rutekort – også sætter fokus på spændende kultur- og naturoplevelser på turen. Rutebeskrivelsen kan downloades på den tilknyttede hjemmeside: www.solstråler.dk.

Baggrunden for den begrænsede fysiske rutemarkering og for udelukkende at udgive en elektronisk rutebeskrivelse, i stedet for de traditionelle foldere, er ønsket om at skabe et så fleksibelt og omkostningsfrit tilbud som muligt. Dette vil styrke projektets overlevelse fremover, i driftsfasen, hvor projekter ellers ofte kuldsejler.

I forbindelse med åbningen af hver enkelt rute har der, på Naturhistorisk Museum, været en mini-udstilling om naturen på ruten, ligesom brugerne er blevet opfordret til at benytte hjemmesiden www.fugleognatur.dk som forum for observationer, spørgsmål m.m.

Centralt i markedsføringen af solstråleprojektet har der i løbet af projektperioden været afholdt en række offentlige ture ledet af naturvejledere fra hhv. Naturhistorisk Museum og Århus Kommune. Tilbuddet har varieret mellem traditionelle vandreture suppleret med fokus på cykel- og løbeture.

Særlig spændende og nyskabende har været initiativet med naturvejlederture i løbesko, dvs. med to løbende naturvejledere ”i front”. Det er blevet til fire løbeture med over 100 deltagere i alt. På disse ture har vi oplevet helt nye kundegrupper, som har fået krydret dagens løbetur med masser af naturformidling på nye og ukendte løberuter. Der har været udtalt tilfredshed med de løbende naturvejledere og et stort ønske om at forsætte med tilbuddet, og det er, som ofte før, et spørgsmål om flere ressourcer til mere målrettet markedsføring – så kommer der endnu flere kunder i butikken!

Projektet er nu ved at være ved vejs ende, og vi kan se tilbage på et godt og solidt samarbejde mellem Naturhistorisk Museum og Århus Kommune, hvor begge parter har opnået langt mere, end de kunne på egen hånd. Vi har afprøvet nye metoder for naturvejledning, fået fat i nye kundesegmenter og ikke mindst skabt et særdeles kvalificeret afsæt for et videre samarbejde mellem Naturhistorisk Museum og Århus Kommune.

Videnskabsteater

- med lyde, musik, lys, billeder og film

Simon Høegmark, formidlingsansvarlig, Naturvejleder, Naturama

Klokken er 9:05 tirsdag morgen, og rundt om mig sidder en flok morgen ugidelige 8. klasser. Jeg har det lidt mærkeligt i maven, for jeg ved, at om et minut skal jeg lave skuespil for dem. Enten vil de synes, det er super fedt, eller også vil de give mig fingeren.

Jeg siger goddag og velkommen: I dag vil jeg starte med at lave et lille skuespil for jer, og dagen ender med, at I skal lave skuespil for mig og de øvrige gæster på Naturama.

De kigger på mig med åben mund og vantro øjne.

Iscenesættelsen, nysgerrigheden, sanserne.

Naturama er et Naturhistorisk Zoologisk Museum, men til forskel fra de naturhistoriske museer i Århus og København, er det bygget op som et teater. Ideen er at vække de døde dyr til live. Derfor er de

taget ud af montrene og iscenesat med teater lys. Lyset og stemningen i museet ændrer sig fra tor-den og regnvejrr til klar stjernehimme og ender med solopgang og fuglekvidder.

Det gør, at udtrykket i dyrenes kropssprog hele tiden forandrer sig, og lysets spil i dyrenes pels eller fjer iscenesætter dyrenes tilpasning og camouflaje som i naturen.

F.eks. månens stråler i grævlingens pels.

Videnskabsteater.

Eleverne fra 8. klasse kigger på mig og udtrykker tydeligt, at de ikke lige er mentalt klar til at se eller lave skuespil.

Jeg tager min fjernbetjening frem og trykker på knappen. Hele rummet bliver totalt mørkt, og alt bliver stille.

Jeg trykker igen, og en kæmpe sol kommer op på væggen. Jeg trykker endnu engang, og lysets stråler rammer dyrene i udstillingen samtidig med, at der høres elektronisk musik, og silhuetter af planter ses på væggene.

Med dramatisk stemme begynder jeg at fortælle om solens energi, kvælstoffets kredsløb, kulstofets kredsløb, rovdirenes betydning for balancen i naturen, vandets kredsløb og det arktiske økosystem. Lyde, musik, lys, billeder og film understøtter fortællingen. Under fortællingen går jeg rundt mellem dyrene på podierne og bruger dem som medskuespiller.

Fagligheden.

De forskellige faglige historier, vi fortæller, og som eleverne skal arbejde videre på under besøget, er skrevet til gymnasialt niveau, men kan differentieres helt ned til indskoling.

For at finde ud af om vi rammer målgruppen og flow-kurven, filmer vi eleverne/ de studerende under formidlingen. Og det er i sandhed her, vi finder ud af, om vores formidling virker. Hvis vi kan se, at de SMS'er, hvisker til hinanden eller gaber, bliver den del af undervisningen pillet ud - MED DET SAMME eller lavet om, indtil vi kan se på nye optagelse, at eleverne har glemt tid og sted.

Et projekt.

Vi har lavet et projekt, hvor jeg har forsket i formidlingsteknikker, og i hvordan man kan få flere elever til at interessere sig for naturfag. Projektet endte med, at vi kunne offentliggøre en rapport, der viser en signifikant større interesse for naturfag i de klasser, som deltog i projektet i forhold til en gruppe af kontrolklasser. Det er de metoder, jeg fandt frem til, som vi bygger formidlingen på nu:

Det handler om det emotionelle, drama og det narrative.

Vi blev meget opmærksomme på, at den æstetik og viden, som vores udstilling udtrykker, skal iscenesættes allerede i klasselokalet, inden eleverne besøger os, med en fortælling som man ikke kan slippe.

Når eleverne så besøger Naturama, skal de kunne genkende historien i udstillingen, hvorefter får de nogle redskaber til at arbejde videre med historien, f.eks. den naturvidenskabelige metode. Herved opnås en interaktion mellem eleverne og museet i et samspil, hvor de påvirker hinanden.

Eleverne skal være med til at lave ny viden, at skabe innovation. De er med til at skabe nye ideer til undervisningen, udarbejde konceptet og gennemføre det. Det giver ny viden til eleverne, og ikke mindst museerne, og grundlægger nye elementer til undervisningen. Det udvikler altså nye muligheder og skaber derved en merværdi for læring i det uformelle læringsrum. Ny viden må anses for et vigtigt element både for eleverne, der skal have noget af den viden, museet har, og for museet, der skal lære, hvordan eleverne bedst tilegner sig den viden. Innovation er at gøre tingene anderledes, hvilket nødvendigvis må indebære ny viden. Der skal lyttes til eleverne!

Hvis alt dette lykkes, bliver der skabt synergieffekt mellem undervisningen i folkeskolen og museerne.

Rapporten kan i hente på: <http://www.uvm.dk/>

Drama

Fem elever fra 8. klasse står i midten af udstillingen iklædt isbjørne-, moskus- og ulveskind. Rundt om dem står resten af deres klasse, og bag dem står 50 andre gæster på Naturama.

Gruppen skal fremvise et dramastykke, som de har arbejdet med hele dagen. Et dramastykke med høj faglighed og action om rovdyr versus byttedyr. Jeg trykker på fjernbetjeningen, og alt bliver mørkt...

Oplev moderne naturhistorie.

Mentoring, netværk & mangfoldighed

Jeanette Bach, Projektkoordinator, Kvindemuseet.

Kvindemuseet i Danmark er et statsanerkendt landsdækkende specialmuseum, som i bredeste forstand dokumenterer og formidler kvinders liv, virke og kulturhistorie gennem forskning, indsamling, udstillinger og debatarrangementer. Kvindemuseet har gennem årene eksplicit medtænkt mangfoldigheden af kvinder, som lever i og bidrager til historien i det danske samfund, herunder også kvinder med anden etnisk baggrund. Således har museet gennemført projekter indenfor 'indvandring og integration' med midler fra forskellige ministerier og fra EU. Gennem de seneste seks år har museet også haft en selvstændig afdeling af KVINFOs* mentornetværk.

Et frivilligt mentorprogram

Kvindemuseet sagde i marts 2004 ja til at opstarte en selvstændig afdeling af KVINFOs landsdækkende mentorprogram, som gennem mentoring og netværk mobiliserer ressourcer blandt kvinder med etnisk minoritetsbaggrund.

Mentornetværket skaber en-til-en-relationer mellem kvinder med flygtninge/indvandrerbaggrund og kvinder solidt forankret i det danske samfund. KVINFOs mentornetværk er et af de første projekter, som har anvendt mentoring som metode til

integration af kvinder med flygtninge-/indvandrerbaggrund. Tanken bag netværket er, at mentee gennem relationen med sin mentor og som deltager i netværket får realiseret sit potentiale på det danske arbejdsmarked og i det danske samfund.

Mentorforløbene er meget forskellige. Nogle matches ud fra en fælles faglighed. Sammen kan parrene så eksempelvis arbejde med jobsøgning, videreuddannelse, udvidelse af faglige netværk osv. Men der findes også andre typer af match. Det kan være mentee eksempelvis har brug for at blive mere afklaret om, hvad hun vil med sit liv og derfor har brug for en mentor. Eller måske handler det mest om noget socialt. Typisk mødes mentorparrene omkring temaer som kvindeliv, jobsøgning, netværk, uddannelse, det danske sprog, det danske arbejdsmarked og samfund i øvrigt og kontakten til det offentlige.

De kvinder, som deltager, udgør en meget bred målgruppe, der rækker fra socialt isolerede etniske minoritetskvinder uden tilknytning til arbejdsmarkedet, over etniske minoritetskvinder bosiddende i socialt belastede boligområder til kvinder med lang- eller mellemlang uddannelse. Udover de nævnte målgrupper tiltrækker netværket mange frivillige ressourcestærke kvinder som mentorer, som vil yde en personlig indsats for integrationen. Med mentornetværket er der sat en bevægelse i gang, som mobiliserer helt almindelige mennesker i civilsamfundet, der har et oprigtigt ønske om, at skabe et fællesskab, som giver plads til både majoritet og minoritet.

På mange forskellige måder er det både udfordrende og givende at være med i netværket. Nogle kvinder fortæller, at de med mentors støtte har opnået konkrete resultater i form af arbejde eller praktikplads. Nogle har fået gode råd om jobsøgning. Andre er begyndt på en uddannelse eller har fået støtte til at gennemføre den uddannelse, de var

i gang med. Endvidere fortæller langt de fleste, at de efter at have tilmeldt sig netværket har fået større selvværd, er blevet bedre til det danske sprog og fået en større generel viden om Danmark, arbejdsmarkedsforhold og samfundet i øvrigt. ”Nu er Rita blevet en slags GPS for mig – sådan en man har med i taxaerne, der fortæller, hvordan man finder den rigtige vej frem til sit mål” fortæller irakiske Maysun.

Sideløbende projekter og samarbejder på tværs

Kvindemuseet har igennem årene suppleret netværksarbejdet med tilknyttede projekter omkring udvikling af undervisningsmateriale, afsøgning af metoder til arbejde med sociale mentorskaber, opbygning af et korps af rollemodeller, herunder livshistoriske indsamlinger og udstillingsarbejde. Mentornetværkets afdeling ved Kvindemuseet har på den måde haft stort udbytte af aftaler med en række forskellige samarbejdspartnere. Fra uddannelsesinstitutioner til sprogskoler og fra offentlige til private aktører over integrationsprojekter til kvindeforeninger. Flere videregående uddannelsessteder og private virksomheder har således bistået med rekruttering af mentorer og haft besøg af rollemodellerne og den dertilhørende udstilling. På samme måde har jobcentre, sprogskoler, købmandsskoler, integrationsprojekter mv. henvist mentees til netværket. Størstedelen af alle samarbejdspartnere har gjort brug af muligheden for at kontakte Kvindemuseet og få en rollemodel ud og fortælle sin livshistorie.

Kvindemuseet har gennem de forskellige projekter opsamlet en stor viden om en gruppe, der på mange måder står uden for det danske samfund. En viden, der er videreformidlet til samarbejdspartnere samt kommunale og nationale politiske aktører på integrationsområdet. Kvindemuseet deltager aktivt i samfundsaktuelle tematikker og har haft succes med at tiltrække en helt ny målgruppe til museet. På den måde er Kvindemuseet også blevet en naturlig del i formidlingen af indvandrerkvinders livshistorier. Projekternes erfaringer og rollemodellernes historier indgår i Kvindemuseets dokumentation over kvinders liv – historisk og aktuelt.

Læs mere på:

www.kvindemuseet.dk/dk/deltag/mentornetvaerk.aspx
www.rollemodeller.dk
www.kvindemuseet.dk/media/29185/kvinfo_idekatalog09.pdf

KvIK - Kvindemuseets Interkulturelle netværk af Kvinder

Kvindemuseets afdeling af KVINFOs mentornetværk måtte, trods succesen, lukke ned ved udgangen af april måned 2010 på grund af bortfald af finansiering. Fra 1. maj er netværket videreført som KvIK – Kvindemuseets Interkulturelle Netværk af Kvinder – til glæde for de 791 aktive medlemmer i netværket, der er blevet overført fra KVINFOs mentornetværk til KvIK.

Fakta om KvIK

- KvIK matcher flygtninge- og indvandrerkvinder med kvinder, som er solidt forankret i det danske samfund.
- Mentorordningen er frivillig for både mentorer og mentees
- Medlemmerne af netværket kan hente støtte og inspiration gennem netværksmøder og hos de ansatte koordinatore.
- Aktuelt omfatter netværket 836 kvinder

KVINFO er en selvejende institution under Kulturministeriet. KVINFO formidler viden om kvinde- og kønsforskning og består blandt andet af et forskningsbibliotek, et webtidsskrift, et gratis online leksikon og en ekspertdatabase. Læs mere på www.kvinfo.dk

Generalforsamling

Indkaldelse til generalforsamling i Foreningen Museumsfomidlere i Danmark 28. februar 2011

Årets generalforsamling i MID afholdes i et eventyrlige univers i Odense i samarbejde med Børnekulturhuset Fyrtøjet og H.C. Andersens Hus.

Dagsorden:

- Valg af dirigent og referent
- Bestyrelsens beretning
- Regnskab til godkendelse
- Fastsættelse af kontingent
- Indkomne forslag
- Valg af bestyrelsesmedlemmer
- Eventuelt

Forslag skal være formanden Carina Serritzlew i hænde senest den 13. januar og kan sendes til:
case@museumsalling.dk

GENERALFORSAMLINGEN ER VEJEN TIL AT BLIVE HØRT I DIN FORENING!

Som en del af arrangementet vil der være mulighed for at besøge udstillingerne og opleve hvordan Børnekulturhuset Fyrtøjet og H.C. Andersens Hus arbejder med formidling af kunst, kulturhistorie og naturvidenskab.

Det endelige program for dagen følger.

ICOM CECA's europæiske nationale korrespondenter mødtes i midten af maj i Salerno, Italien.

Det var anden gang, at et sådant møde blev afholdt i europæisk regi. Ideen med møderne er, at få et bedre regionalt samarbejde mellem de nationale CECA komiteer, hvor MiD er Danmarks repræsentant. På mødet i 2009 blev det besluttet at lave en spørgeskemaundersøgelse, der i juni 2010 blev sendt til alle medlemmer, der har opgivet en mailadresse. Det er første gang at en af ICOM's internationale komiteer udfører en så stor undersøgelse, og det er meningen at resultatet bliver fremlagt i Shanghai på ICOM's generalkonference i november.

På dagsordenen for de nationale korrespondenters møde i Salerno i år var et ønske om, at få etableret en kompetence database for CECA's medlemmer. I første omgang får alle europæiske CECA medlemmer muligheden for at udfylde et skema med de særlige interesser og kompetencer som man besidder. Andre CECA medlemmer kan således i databasen søge efter medlemmer i forbindelse med erfaringsudveksling eller som oplægsholder i forbindelse med konferencer eller lignende.

Den 1. september sluttede valget til CECA's nye bestyrelse. Den nuværende præsident Colette Dufresne-Tassé træder tilbage og der var kun en kandidat til posten. Så i Salerno var der også lejlighed til at tage afsked med den nuværende regionale koordinator Emma Nardi, der overtager posten som præsident for CECA.

Som national korrespondent forsøger jeg at få overblik over den danske medlemsliste. Det er især medlemmernes mailadresse, det kniber med. Så hvis du er CECA medlem og ikke har modtaget mails fra CECA for nyligt, må du meget gerne sende din mailadresse til mig, da al kommunikation foregår elektronisk. Send oplysninger til mg@tekniskmuseum.dk. Ellers vil jeg opfordrer alle ICOM medlemmer, der ikke har valgt en international komite om at vælge sig til CECA. Oplysninger om hvordan man vælger sig til CECA kan findes på <http://ceca.icom.museum>.

Michael Gyldendal

National korrespondent for ICOM CECA

Deltagerne i Salerno, maj 2010

Nyt fra

Center for Museumsundervisning Midt-Nord

ULF i MidtNord – preview

Nu er den nye hjemmeside for undervisningstilbud i regionerne Midt og Nordjylland ved at være klar til præsentation.

Målgruppen er lærere i folkeskole og ungdomsuddannelser, men der er også tilbud til førskolegrupper, efterskoler og andre uddannelser. ULF vil vokse med tiden – ikke bare i forhold til målgruppen, men den vil med tiden inkludere alle kulturinstitutioner, der har kvalificerede undervisningstilbud.

Se hjemmesiden her: www.ulfimidtnord.dk

Temadag med Hans Henrik Knoop

Lektor ved DPU, Hans Henrik Knoop, holder foredrag om læringsstile i relation til den undervisning, der finder sted på museer og kulturinstitutioner

Temadagen finder sted 8. november 2010 kl. 13-16 på Naturhistorisk Museum i Århus.

Kontakt Steen C Steensen på Steen@museumsundervisningmidt nord.dk for yderligere oplysninger

Center for Museumsundervisning MUSKO

Temadag: Kan museerne gøre en forskel?

Hvad kendetegner en god undervisning på et museum, og hvordan får vi stærkere fokus på læring og undervisning allerede i planlægningsfasen af nye udstillinger? Hvordan kan museer og uddannelsesinstitutioner bruge hinanden i Region Syd?

Dato: Onsdag d. 17. november 2010 kl. 9.00-15.30

Sted: Odense Bys Museer, Møntergården, Overgade 48, 5000 Odense.

Pris: Kr. 250

Tilmelding senest den 3/11-2010 til: Lene Hviid Petersen, lh@cfu.dk - tlf. 7322 72 53

Se det fulde program på: www.musko.dk eller kontakt Trine Hyllested på th@cfu.dk

Formidlingsnettet.dk

Et forum for diskussion, erfaringsdeling, udveksling og udvikling omkring formidling i museumsverdenen.

Tjek det ud!!

Kulturarvsstyrelsen

Hvor og hvordan skal museerne være til stede på nettet?

Kulturarvsstyrelsens nye undersøgelse af museernes webbrugere er nu kommet. Undersøgelsen kortlægger adfærden og holdningerne hos brugerne af museernes digitale formidling på nettet og kommer med handlingsorienterede bud på, hvordan museerne kan optimere deres formidling på nettet. Webbrugerundersøgelsen supplerer resultaterne af den nationale undersøgelse af museernes fysiske brugere. Resultaterne af webbrugerundersøgelsen er kommet i form af en samlet rapport.

Kulturarvsstyrelsens anbefalinger til museernes brug af nettet :

- Museernes hjemmesider er en ligeværdig del af museets professionelle virksomhed
- Museerne skal fokusere på at udvikle reelt indhold til deres hjemmesider
- Museernes hjemmesider skal være relevante for et bredt udsnit af befolkningen
- Borgerne skal møde museet på både digitale og analoge platforme
- Museerne skal arbejde strategisk med at udvikle museets digitale kommunikation og formidling på nettet
- Museet er summen af de platforme, hvor museet er til stede

Du kan finde rapporten på:
www.kulturarv.dk/publikationer

Museernes webbrugere

– En brugerundersøgelse af museernes hjemmesider

Bliv medlem af MiD

MiD -

- er foreningen for museumsformidlere i Danmark og for andre, som interesserer sig for at formidle kunst, kultur og natur.
- prioriterer fagligheden i formidlingen og sætter fokus på faget.
- ønsker at styrke det tværfaglige samarbejde.
- styrker det kollegiale potentiale.
- arbejder for at opkvalificere formidling gennem styrkelse af såvel nationale som internationale samarbejder.

Et årligt medlemskab koster 250 kr. og du får muligheden for at netværke på formidlingsfagligt niveau.

Meld dig ind i foreningen på: kasserermid@gmail.com

Tilmeld dig: "Museumsformidlere i Danmark" på Facebook!

www.museumsformidlere.dk